

## **Kristen gemenskap på webben**

**Ett pilotprojekt om kontakten mellan  
församlingsantällda och ungdomar via webbforum**

Jenni Lehto

Examensarbete för socionom (YH)-examen, kristen fostran

Utbildningsprogrammet för det Sociala området

Åbo 2012



## EXAMENSARBETE

Författare: Jenni Lehto

Utbildningsprogram och ort: Det sociala området, Åbo

Profilering: Kyrkans arbete, kristen fostran

Handledare: Christine Welander

Titel: Kristen gemenskap på webben: Ett pilotprojekt om kontakten mellan församlingsanställda och ungdomar via webbforum

---

Datum: 25.9.2012

Sidantal: 46

Bilagor: 7

---

### Sammanfattning

Examensarbetet handlar om hur anställda inom kyrkan kan ha kontakt med ungdomar via webben. Syftet med arbetet är att utgående från ramplanen för konfirmandarbetet, skapa ett exempel på hur församlingsanställda kan stöda ungdomars kristna utveckling genom en social gemenskap på webben.

Sommaren 2012 startades ett slutet webbforum, där det var möjligt att kommunicera via inlägg och chatt samt var ledarna kunde publicera länkar till olika kyrkliga webbplatser samt inlägg och material som stöder ungdomarnas kristna utveckling för en grupp ungdomar som deltog i en skriftskola.

En analys av innehållet och aktiviteten på webbforumet samt samtliga deltagares utvärderingar av forumet, kompletterat med litteraturstudier, utmynnar i slutsatser som kan fungera som ett stöd och en grund för den som vill starta en webbgemenskap för en ungdomsgrupp i församlingen. I slutsatserna presenteras aspekter som bör beaktas i utvecklandet av ett webbforum vars syfte är att stöda ungdomarnas kristna utveckling. Där framkommer bl.a. hur man bör presentera ett webbforum för ungdomar, vilka funktioner som är bra att finnas på forumet och vad det i praktiken betyder att ta verksamheten dit ungdomarna finns – till webben. Där ges också konkreta förslag på innehåll som kan publiceras på ett liknande webbforum.

---

Språk: Svenska

Nyckelord: webben, kristen, kyrka, församling, ungdomsarbete, gemenskap, internet, skriftskola

---

Förvaras: Examensarbetet finns tillgängligt i webbiblioteket Theseus.fi samt i Yrkeshögskolan Novias biblioteket.

## OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Jenni Lehto

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Det sociala området, Turku

Suuntautuminen: Kyrkans arbete, kristen fostran

Ohjaaja: Christine Welander

Nimike: Kristillinen yhteisö verkossa: Pilottiprojekti kirkon työntekijöiden kontaktista nuoriin nettifoorumin välityksellä? / Kristen gemenskap på webben: Ett pilotprojekt om kontakten mellan församlingsanställda och ungdomar via ett webbforum

---

Päivämäärä: 25.9.2012

Sivumäärä: 46

Liitteet: 7

---

### Tiivistelmä

Opinnäytetyössä käsitellään kuinka kirkon työntekijät voivat olla yhteydessä nuoriin verkon kautta. Työn tavoitteena on luoda rippikoulun kehysuunnitelmaan perustuva esimerkki siitä, miten seurakuntatyöntekijät voivat tukea nuorten kristillistä kehitystä sosiaalisen verkkoyhteisön kautta.

Kesällä 2012 käynnistettiin rippikouluun osallistuvaa nuorisoryhmää varten suunniteltu suljettu nettifoorumi, missä oli mahdollista kommunikoida muun muassa kirjoitusten ja chatin avulla sekä missä ohjaajat pystyivät julkaisemaan linkkejä kirkon eri verkkosivustoihin sekä nuorten kristillistä kehitystä tukevaa materiaalia.

Analyysi nettifoorumin sisällöstä ja aktiviteetista, osallistujien arvioinnit foorumista, sekä tehty kirjallisuuskatsaus, johtavat lopputuloksiin jotka voivat toimia tukena ja alustana, kun halutaan käynnistää seurakunnan nuorisoryhmälle tarkoitettu verkkoyhteisö. Lopputuloksissa eritellään aspekteja jotka tulee tarkistaa kehitettäessä nettifoorumia, jonka tarkoituksena on tukea nuorten kristillistä kehitystä. Tuloksissa käy ilmi muun muassa, miten nettifoorumia tulisi esitellä nuorille, mitä toimintoja foorumissa olisi hyvä olla sekä mitä toiminnan vieminen sinne missä nuoret ovat – eli verkkoon – käytännössä tarkoittaa. Niissä annetaan myös konkreettisia ehdotuksia sisällöstä, jota voi julkaista samankaltaisessa nettifoorumissa.

---

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: verkko, kristillinen, kirkko, seurakunta, nuorisotyö, yhteisö, internet, rippikoulu

---

Arkistoidaan: Opinnäytetyö on saatavissa ammattikorkeakoulujen sähköisessä tietokannassa Theseus.fi:ssä sekä Yrkehögskolan Novian kirjastossa.

## BACHELOR'S THESIS

Author: Jenni Lehto

Degree Programme: Social services, Åbo

Specialization: Church Work

Supervisor: Christine Welander

Title: A Christian Community on the Web: A Pilot Project about the Contact between Employees in a Parish and Youngsters through a Web Forum/ Kristen gemenskap på webben: Ett pilotprojekt om kontakten mellan församlingsanställda och ungdomar via ett webbforum

---

Date: 25 September 2012

Number of pages: 46

Appendices: 7

---

### Summary

The thesis studies how employees in the church can have contact with youngsters through the web. The purpose of this thesis is to, on the grounds of the frame plan for the confirmation work, create an example on how employees in a parish can support the Christian development of youngsters through a social unity on the web.

In the summer of 2012, a web forum was started, for a group of youngsters who took part of confirmation training. The forum allowed communication through posts and chat, and the leaders were able to publish links to church-related websites, as well as posts and material that supports the Christian development of the youngsters.

An analysis of the content and activity on the web forum and also the participants' evaluations of the forum, replenished with literature studies, lead to conclusions that can work as a support and a base for someone who wants to start a web unity for a youth group in a parish. The conclusion presents some worthwhile aspects to consider when planning a web forum which aims to support the Christian development of youngsters. The conclusion includes a how-to for presenting a web forum for youngsters, what functions would be useful on a web forum, and what it means in practice to take the activity where the youngsters are – on the web. Some concrete proposals on content that can be published on a similar web forum are also presented.

---

Language: Swedish

Key words: web, Christian, church, parish, youth work, unity, internet, confirmation training

---

Filed at: The bachelor's thesis is available on the electronic database Theseus.fi and in the library at Novia University of Applied Sciences

# Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Motivering av ämnesval.....	1
1.2	Syfte, frågeställningar och mål.....	4
1.3	Ungdomsarbetsledarens kärnkompetens .....	5
2	Centrala begrepp i arbetet.....	6
2.1	Kristen utveckling .....	6
2.2	Begrepp relaterade till internet.....	6
2.3	Ledare .....	7
2.4	Hjälpledare.....	7
3	Metod och processbeskrivning .....	8
4	Webbforumet och dess struktur .....	13
4.1	Inledningsavsnittet.....	16
4.2	Huvudavsnittet.....	16
4.3	Slutavsnittet .....	16
4.4	Församlingsorienteringen .....	17
5	Teoretisk grund för webbforumets innehåll .....	17
5.1	Frågor som hör ihop med den ungas utvecklingskede.....	17
5.2	Aktuella frågor för den unga och frågor som hänför sig till framtiden .....	21
5.3	Grunderfarenheter av livet.....	23
5.4	Den treenige guden, tro, kyrka och församling .....	24
6	Innehållsanalys och diskussion .....	25
7	Slutsatser .....	33
8	Avslutning och kritisk granskning.....	36
8.1	Examensarbetets tillförlitlighet.....	37
8.2	Etiska aspekter .....	41
8.3	Hållbarhet.....	42
	Källförteckning .....	44

## **Bilagor**

Bilaga 1: Samtycke till deltagande: följebrev

Bilaga 2: Samtycke till deltagande: blankett

Bilaga 3: Påminnelsebrev

Bilaga 4: Konfirmandernas och hjälpledarnas utvärdering av webbforumet: blankett

Bilaga 5: De vuxna ledarnas utvärdering av webbforumet: blankett

Bilaga 6: Instruktioner till webbforumet

Bilaga 7: Lista på webbforumets innehåll som finns tillgängligt på webben

# 1 Inledning

Mitt examensarbete handlar om hur anställda inom kyrkan, och speciellt ungdomsarbetsledare, kan ha kontakt med ungdomar via webben samt hur de anställda via webben kan göra sig tillgängliga för ungdomarna där dessa befinner sig. Sommaren 2012 var jag programansvarig ledare på ett skriftskolläger med dubbelgrupp i Borgå svenska domkyrkoförsamling och denna konfirmandgrupp samt skriftskollägrrets hjälpledare är den specifika målgruppen för mitt examensarbete. Jag startade ett slutet webbforum för lägrets deltagare, där det var möjligt att kommunicera via inlägg och chatt samt var ledarna kunde publicera länkar till olika kyrkliga webbplatser samt inlägg och material som stöder ungdomarnas kristna utveckling.

Examensarbetet ingår i projektet *T.A.G. i livet* som står för Tillgång, Aktivitet och Gemenskap. Till projektets mål hör att utveckla handledning till- och metoder för livshantering och att förnya eller utveckla resursförstärkande arbetssätt och serviceformer samt att utveckla material för detta arbete. Genom detta examensarbete bidrar jag till denna utveckling.

## 1.1 Motivering av ämnesval

En av församlingens viktigaste uppgifter när det gäller att nå ut till människor är att bygga relationer. Undersökningen *Konsten att gå i kyrkan* visar att människor som har en relation till någon som brukar gå i kyrkan, också själva oftare går i kyrkan. Det är viktigt att församlingsmedlemmarna får en positiv känsla för församlingen och dess verksamhet. Det vore bra om man i församlingen kan hitta åtgärder och nya former för att församlingsmedlemmarna ska kunna se församlingen som sin och som en församling som ställer upp då när den behövs. I detta sammanhang handlar det om hur alla de som jobbar eller är aktiva inom församlingen, d.v.s. förtroendevalda, frivilliga och anställda, bemöter människor i de korta ögonblick som de ser varandra. (Brunne, m.fl. 1997, s. 236-237).

I strategin *Den närvarande kyrkan* lyfts fram att kyrkan är där var människorna, genom den, möter varandra. På webben sker en ständig utveckling som gör det möjligt för människor att nå varandra som aldrig förr. Människor, inte minst de unga, delar idag tro på webben. De unga har inte samma tröskel för datorkommunikationens möjligheter som lite äldre människor har. Det är viktigt att i församlingsarbetet fundera på vad detta betyder för det konfirmandarbete församlingarna bör erbjuda. (Den närvarande kyrkan 2002). Under

de senaste tio åren har webben kommit att påverka de ungas sociala samverkan med varandra genom att umgänget flyttat till ett helt nytt rum. Dagens ungdomar är en generation som vuxit upp med webben som en naturlig del av sitt liv, till skillnad från deras egna föräldrar och far- och morföräldrar. (Lövheim 2001, s. 43).

Den samhälleliga och kulturella förändringen regleras i hög grad av den kraftiga och snabba IT-utvecklingen. Därför måste också kyrkan anpassa sig till ny kommunikationsteknik och ta en aktiv och synlig ställning i de elektroniska nätverken för information och interaktion. (Den närvarande kyrkan 2002, s. 13). Kyrkan bör finnas där dess medlemmar är. Detta innebär att kyrkan bör finnas också på webben. Kyrkan finns naturligt där redan genom sina medlemmar, men det är ändå den kyrkliga organisationens uppgift att stödja sina medlemmars andliga liv. Därför måste kyrkan också som organisation, dvs. via det arbete de anställda gör, stöda alla människor – också på webben. (Andligt liv och arbete på webben, u.å.).

Att använda webben i skriftskolkontext är fortfarande ett marginaliskt fenomen. Nyare forskningar visar att majoriteten av de ledare som undervisar i skriftskolor aldrig har använt webben som hjälpmedel i sin undervisning. Denna marginaliska användning kan delvis förklaras av den finländska skriftskoltraditionen, där 90 procent av skriftskolorna innehåller ett långt lägeravsnitt. I dessa skriftskolor ges 87 procent av undervisningen under lägret. Detta trots att den i ramplanen för konfirmandarbetet 2001 står att skriftskolan ska hålla på under minst ett halvår. Webbens marginaliska användning i skriftskolan betyder ändå inte att denna uppsättning är bestående. Det finns god orsak att anta att det i framtiden blir vanligare med webb användning och webbundervisning i detta syfte. (Rusama 2011, s. 161).

Kyrkan lever genom sina medlemmar och med sina medlemmar också i den fysiska verkligheten, ansikte mot ansikte och i beröring med människor. Denna viktiga uppgift står inte i strid med att finnas på webben, utan tvärtom stöder de båda uppgifterna varandra. Webben är en miljö där förändringarna är snabba och ofta väldigt djupgående och av den som arbetar i den miljön krävs kontinuerlig uppdatering. Webben påverkar vår kultur och vårt samhälle, även kyrkan. (Andligt liv och arbete på webben, u.å.).

I evangelisk-lutherska kyrkans strategiska riktlinjer för år 2015 står att kyrkan ska följa med förändringarna som sker i omvärlden och ständigt förnya sin verksamhet. Där står att kyrkan ska öka växelverkan i sin kommunikation och stöda det andliga livet också genom medierna samt satsa på de nya medierna. (Vår kyrka - strategi 2015).



Ungdomarna använder webben till att söka och dela information, spela, diskutera och umgås med varandra. Aktiviteterna förverkligas på olika webbforum, chattar, bloggar, spelsidor och snabbmeddelandetjänster. (Hoikkala & Sell (red.) 2007, s. 141). Steget ut till webben är därför naturligt även för kyrkan eftersom dess medlemmar finns där. Arbetet på webben är idag en del av kyrkans primära arbete. Detta bör tas i beaktande i arbetsfördelningen, planeringen av arbetet, resursfördelningen och all utbildning. (Andligt liv på webben, u.å.).

Webben möjliggör sådan kontakt som är en väsentlig och naturlig del av de ungas liv. Oftast håller de finländska ungdomarna kontakt via webben med samma kamrater som de har att göra med t.ex. i skolan. (Hintsala & Ritokoski 2011, s. 101). Församlingsanställda behöver ny beredskap att möta församlingsmedlemmarna på webben. En del församlingar har redan provat på olika slags nätarbete såsom gruppdiskussioner, själavårdande samtal, chattar och webbgemenskaper. I samband med olika kriser har det visats att många i första hand söker hjälp via webben, både stöd av andra i liknande situation och experthjälp. (Andligt liv på webben, u.å.).

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland håller på med det svenskspråkiga projektet Andligt liv på webben som genomförs åren 2009–2012. Målet med projektet är att öka församlingsanställdas beredskap att fungera på webben och skapa gemenskapsinriktade församlingstjänster där. Både församlingsmedlemmar och -anställda uppmuntras att ta en allt aktivare roll som kristna på webben och hitta sin plats i redan existerande diskussionsforum och webbgemenskaper. (Andligt liv på webben, u.å.).

Webbgemenskaper, bestående av en webbplats där människor samlas och byter information har funnits sedan webben började spridas. Men den aktuella formen av sociala nätverk som introducerades med Flickr, Facebook, m.fl. har inte funnits under så många år. Genomslaget var mycket snabbt och flera av dem har fått en global spridning med många miljoner medlemmar. Vid sidan av globala webbgemenskaper finns också en lång rad nationella webbgemenskaper. (Findahl 2008, s. 18).

Ungdomar mellan 16 och 25 är de flitigaste användarna av webben, både när det gäller hur ofta och hur lång tid man ägnar åt webbaktiviteter. Ungdomarna i åldern 14-15 år använder webben för kommunikation och underhållning. De ägnar tid åt egenproduktion såsom blogg och community (social gemenskap) och använder sig dagligen av meddelandesändning, e-post och instant messaging (direktkommunikation, online chatt var

två eller fler medverkar). De spelar ofta spel, lyssnar på musik och ser på video. De utnyttjar webben även för kunskapsinhämtning. (Findahl 2008, s. 11, 14-15).

Kommunikation via datorer ökar tillgänglighet och tillgång till information eftersom globala datornätverk överskrider gränser mellan tid och rum. Individen kan ta del av information när det passar henne och kan söka upp information från olika källor. Kommunikation genom datorer ger fler möjligheter för individen att ta en aktiv del i informationsflödet. Därmed skapas större möjligheter för interaktivitet, när ”muren” mellan sändare och mottagare som finns i tidigare massmedier såsom tidning, radio och tv ”rivs ner”. Tillgång till dator och internet gör det snabbare, enklare och billigare att ta reda på, sprida och redigera information för fler. Tittaren, läsaren, och lyssnaren behöver inte bara konsumera utan kan också ta del i produktion av information. (Lövheim 2007, s. 36-37).

Det är i detta mitt ämnesval grundar sig. Jag vill genom mitt examensarbete delta i den utveckling som för församlingsverksamheten ut på webben. Jag anser det mycket viktigt att aktivera de församlingsanställda där var ungdomarna finns, vilket i stor grad är på olika webbplatser. Många församlingsanställda har öppnat ögonen för aktivitet på webben men vet inte hur de kan införa webben i deras verksamhet. Mitt webbforum, som redovisas för i denna rapport, utgör ett exempel på hur man konkret kan utnyttja webben i kontakten med ungdomarna och kan därigenom inspirera till utvecklingen av en ny verksamhetsform som kan tillämpas i församlingarnas ungdomsarbete. I mitt exempel används konfirmander och skriftskollägrats hjälpledare som målgrupp, men dylika webbforum kan också startas för andra ungdomsgrupper, t.ex. i samband med en hjälpledarutbildning.

## **1.2 Syfte, frågeställningar och mål**

Syftet med mitt arbete är att, utgående från ramplanen för konfirmandarbetet, skapa ett exempel på hur församlingsanställda kan stöda ungdomars kristna utveckling genom en social gemenskap på webben.

Frågeställningar i relation till syftet:

- Vad ska man beakta när man utvecklar ett webbforum för kontakt mellan församlingsanställda och ungdomar i syfte att stöda ungdomarnas kristna utveckling?

- Vad kan innehållet vara i ett webbforum för ett skriftskollägers konfirmander och hjälpledare, utgående från ramplanen för konfirmandarbetet?

Målen med mitt examensarbete är att:

- genom webbforumet, testa en ny verksamhetsform inom kyrkans ungdomsarbete.
- stöda den kristna utvecklingen hos de unga som är delaktiga i den skriftskola jag är ledare för i Borgå svenska domkyrkoförsamling.
- utveckla min personliga kompetens som kyrkans ungdomsarbetsledare

### 1.3 Ungdomsarbetsledarens kärnkompetens

Till kärnkompetensen för kyrkans ungdomsarbetsledare hör enligt Kyrkostyrelsen (2010)

- **Pedagogisk kompetens** såsom bl.a. *andligt arbete på webben*; handledning, hjälp, inlägg och samtal på webben.
- **Samverkanskompetens och samhällelig kompetens** såsom bl.a. *socialpedagogisk kompetens*; verksamhet som är inriktad på delaktighet, gemensam verksamhet, identifiering av behov av särskilt stöd samt växelverkan.
- **Organisations- och utvecklingskompetens** såsom bl.a. *undersökande, experimentellt och utvärderande arbetsgrepp*; utvärdering av verksamheten och det egna arbetet, omvärldsanalys och identifiering av utvecklingsutmaningar.
- **Kompetens i andligt arbete, värdekompetens** såsom bl.a. *kompetens i själavård*; identifiering av ungdomars samtalsbehov, förmåga att lyssna samt tillämpning av metoderna inom andligt stöd och själavård.

Dessa kompetensområden valde jag ut från kärnkompetensbeskrivningen, eftersom jag anser att de är viktiga kompetenser för uppgiften jag har i mitt examensarbete. Kompetenserna behövs för att utföra arbetet med webbforumet och jag räknar med att ytterligare utveckla dessa hos mig själv, genom det arbete jag gör och den erfarenhet jag får genom det. Jag vill framför allt utveckla kompetenserna att utföra själavård på webben, att använda webben för att sprida information om den kristna tron och församlingsevenemang samt att använda webben som redskap för gemenskapsbyggande. Jag vill också experimentera med webbens möjligheter och få fördjupad kunskap i hur

mångsidigt det andliga arbetet på webben kan göras. Denna kunskap kommer jag att ha nytta av i mitt kommande arbete som ungdomsarbetsledare i en församling, eftersom församlingsanställda idag i allt större grad använder webben som arbetsredskap.

## 2 Centrala begrepp i arbetet

I detta kapitel vill jag redogöra för vissa centrala begrepp som jag använder mig av i examensarbetet. I samband med begreppsförklaringen av *ledare* och *hjälpmedare*, framkommer också arbetsfördelningen mellan dessa och deras roll i mitt projekt.

### 2.1 Kristen utveckling

Med *kristen utveckling* menar jag det växande som en kristen människa befinner sig mitt i. En kristen människa *har inte bara blivit* något. Inte heller *ska hon bara bli* något en gång i framtiden. Den kristna tron och livet handlar om en pågående process, i vilken människan hela tiden utvecklas. I Efesierbrevet 4:12-15 (Bibel 2000) står:

”De skall göra de heliga mera fullkomliga och därigenom utföra sin tjänst och bygga upp Kristi kropp, tills vi alla kommer fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds son, blir fullvuxna och når en mognad som svarar mot Kristi fullhet. [...] låt oss i kärlek hålla fast vid sanningen och växa i alla avseenden så att vi förenas med honom som är huvudet, Kristus.”

Den kristna utvecklingen handlar alltså om att växa och mogna i alla avseenden och i riktning mot det fullvuxna som i Bibeln avses. Det viktigaste och tydligaste som Bibeln vill lära oss handlar om hur vi skall leva tillsammans med andra människor. Att älska och att ta hand om andra hör till kristendomens hörnstenar. Detta framkommer bl.a. genom den senare delen av det dubbla kärleksbudet: ”*Du skall älska din nästa som dig själv*” (Mark. 12:28–34) och den gyllene regeln: ”*Så som ni vill att människor skall göra mot er, så skall ni göra mot dem*” (Luk. 6:31). Att stöda ungdomarna i att förstå den kristna tron och att leva enligt dessa bud och regler är att stöda dem i sin kristna utveckling.

### 2.2 Begrepp relaterade till internet

När jag skriver om internet, använder jag i huvudsak begreppet *webben* vilket betyder samma sak. Med begreppet *webbforum* avser jag en webbplats innehållande diskussionsforum som låter deltagarna skriva och läsa inlägg och kommentarer samt *chatta*, d.v.s. kommunicera genom korta snabbmeddelanden i realtid.

En *blogg* är en kommunikationsform som är på gränsen mellan det personliga och det offentliga. Bloggen uttrycker individens åsikter om händelser, teman, med mera, som *bloggaren* valt ut från vardagslivet. Samtidigt är den offentlig; den är avsedd att läsas och kommenteras av andra människor. Genom funktioner såsom länkar och möjligheten att skriva kommentarer erbjuder bloggen också en möjlighet att skapa ett nätverk mellan individer med liknande intressen. På det viset är bloggen ett redskap för att koppla samman det personliga livet med det offentliga. Därmed kan bloggen kanske också bli ett redskap för att koppla sina tankar och erfarenheter om religion till ett större socialt eller offentligt sammanhang. (Lövheim 2007, s. 66-67).

### 2.3 Ledare

*"Ledningen av skriftskolan tillkommer en präst eller lektor. Såsom lärare verkar dessutom församlingens kantorer, ungdomsarbetsledare och övriga anställda, i enlighet med vad som föreskrivs i församlingens reglemente för skriftskola"* (KO 1055/1993, 3§, kap 3). Diakoni- och barnarbetarna har specialkunskap som stöder konfirmandarbetet. Bland medarbetarna kan det också finnas praktikanter och andra tillfälligt avlönade. Den präst eller ledare som leder skriftskolan ansvarar för skriftskolans dokumentering och information. (Livet-tron-bönen 2001, s. 41-42).

På skriftskollägret som kopplas till webbforumet är jag programansvarig ledare och en präst är ansvarig för undervisningen, som två sommarteologer och jag är med och planerar. Förutom oss finns det en ytterligare vuxen ledare på lägret. Alla ledare har möjlighet att publicera material, diskussionsfrågor och information på webbforumet samt delta i allt som försiggår där, i den mån de själva vill. Ledarna utvärderar webbforumet skilt i slutet av projektet.

### 2.4 Hjälpledare

Hjälpledarna, dvs. äldre ungdomar som har genomgått hjälpledarutbildning, är viktiga för skriftskolan. Deras uppgifter utformas i de praktiska situationerna. Man bör fästa speciell uppmärksamhet vid hjälpledarnas introduktion i sina uppgifter, så att de kan finna sin plats i ledarteamet. (Livet-tron-bönen 2001, s. 42).

Trots att hjälpledarna fungerar som en slags ledare under skriftskollägret och likaså på webbforumet, är de också klienter i ungdomsarbetet och bildar därmed en del av målgruppen för webbforumet. Målgruppen består alltså både av konfirmander och av

hjälpredare. Hjälpledarnas roll i webbforumet, liksom på lägret är dock en annan än konfirmandernas. Konfirmanderna är mottagare och deltagare, största delen av informationen och kunskapen de får är ny för dem. Hjälpledarna däremot har redan avklarat sin skriftskola och fungerar som förebilder för konfirmanderna, samtidigt som de säkerligen lär sig någonting nytt också under skriftskolan, och speciellt via webbforumet, där alla tilldelas samma kunskap.

Hjälpledarna har också en viktig roll i skapandet av en social gemenskap och en god atmosfär i gruppen. I en kvalitativ undersökning gjord på skriftskolläger under våren och sommaren 2007 och våren 2008 framkom att konfirmanderna fann referensstöd i hjälpledarna och upplevde att de inte är de enda som funderar på livets stora frågor. Hjälpledarna pratade öppet om sina känslor och tankar, bl.a. om tro, vilket understödde konfirmanderna att öppna sina sinnen för den det andliga livet. (Chaulagai 2009, s. 124).

### 3 Metod och processbeskrivning

Huvudmetoden som tillämpas i mitt examensarbete är *innehållsanalys* som förklaras nedan. Innehållsanalysens alla skeden finns med i min analys men tillämpas inte i den exakta ordningen och med alla detaljer som presenteras i litteraturen. Metoden används främst som ett hjälpmedel för min analys av de utvärderingar som webbforumets deltagare gjort samt för ungdomarnas aktivitet på webbforumet. Innehållsanalysen kompletteras dessutom med litteraturstudier.

Begreppet innehållsanalys innebär att man gör en sammanfattning av det material man samlat. Det analyserade materialet kan vara t.ex. dagböcker, böcker, tal, artiklar, brev, rapporter, filmer, lyrik, foton och konstverk. Innehållsanalysen är ett förfaringssätt, där man gör observationer som man systematiskt och objektivt analyserar. Det centrala i innehållsanalysen är att klargöra likheter och olikheter. De klassificeringar man gör bör utesluta varandra och vara entydiga. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, s. 23).

De olika skeden i innehållsanalysen utgörs av att:

- **välja analysenheten**, d.v.s. dokumentet, kommentaren, eller dylikt. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, s. 25).

- **förenkla materialet**, d.v.s. plocka bort det som inte är relevant för examensarbetet, sammanfatta information eller spjälka upp en sak i mindre delar. (Tuomi & Sarajärvi 2009, s. 109).
- **göra klassificeringar**, d.v.s. gruppera ihop ämnen i innehållet som handlar om samma sak och namnge grupperna med ord som enkelt förklarar deras innehåll. (Tuomi & Sarajärvi 2009, s. 110).
- **beakta innehållsanalysens tillförlitlighet**, d.v.s. kontrollera att man har förenklat materialet på ett tillförlitligt sätt, och inte gjort feltolkningar. Det är viktigt att vara ärlig mot sig själv och sina resultat. Man bör fundera på om man dragit valida slutsatser. Tillförlitligheten kan höjas om flera än en person tolkar resultaten. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, s. 37).

Litteraturen jag använder mig av i mitt examensarbete är från Novias bibliotek var jag använt sökord såsom *ungdom, sociala medier, ung\*, medi\*, kristen, fostran, kyrka, handled\*, nätve\**. Jag har fått litteraturtips från lärare och genom olika föreläsningar jag deltagit i gällande andligt liv på webben. Jag har dessutom använt mig av internetkällor. Kyrkans webbsidor [www.evl.fi](http://www.evl.fi) och [www.sacrista.evl.fi](http://www.sacrista.evl.fi) är två viktiga och relevanta webbplatser som innehåller mycket information som kyrkans anställda har nytta av.

I ett tidigt skede i processen deltog jag i Andligt arbete på webben -utbildningen för att få större insikt i vad kyrkan just nu gör för att hålla kontakt med församlingsmedlemmarna genom webben och för att samtidigt få större kunskap om de olika möjligheterna webben har att erbjuda kyrkans anställda. Under utbildningen fick jag mycket ny kunskap om vad webben har att erbjuda samt teknisk kunskap angående hur de olika verksamhetsformerna på webben fungerar. Innan utbildningen deltog jag i en temagrupp som handlade om ämnet, under Kyrkodagarna i Vasa, och temagruppen gav mig en bra grund för Andligt Arbete på webben -utbildningen samt praktiska exempel på hur församlingar kan använda webben inom ungdomsarbetet.

Den praktiska delen av examensarbetsprocessen började för mig genom att jag kontaktade Gun Geisor, ledande ungdomsarbetsledare i Borgå svenska domkyrkoförsamling, som var min chef i arbetet med konfirmandungdomar sommaren 2012. Hon stödde min idé om att utföra webbforumet för konfirmandgruppen och hjälpledarna på det läger jag skulle vara programansvarig för och vi undertecknade ett uppdragsavtal. Redan från och med

idéstadiet hade jag kontakt med prästen för ifråga varande skriftskola, Stina Lindgård, och hon tyckte idén om webbforumet var en god nyhet.

Genom ett samtal med en av Andligt arbete på webben -utbildarna fick jag veta om webbtjänsten Ning ([www.ning.com](http://www.ning.com)) och insåg att det kunde vara en bra plattform för mitt webbforum. Från Novia Dei ansökte jag om och blev beviljad de pengar som Ning -tjänsten kostar (149,95 €/år), vilket ledde till att jag kunde utföra min idé.

*Ning* är en webbtjänst som har specialiserat sig på att göra det enkelt för användare att skapa egna sociala nätverk. Nätverket som användaren startar kan antingen vara publikt eller privat. I de sociala nätverken kan användarna bl.a. skapa forum, ha egna bloggar, ladda upp bilder och filmer, göra reklam för evenemang samt chatta. (Ning 2012).

Medan jag väntade på svar från Novia Dei startade jag en 30 dagars gratis testversion av Ning -forumet för att lära mig alla dess funktioner och för att få forumet, genom inställningar, så säkert som möjligt. I februari 2012 hade jag första gången personlig kontakt med konfirmanderna och då kontrollerade jag hur många som använder webben, vilket samtliga konfirmander gjorde. Vid den tidpunkten var examensarbetet och webbforumet fortfarande på idéstadiet, så webbforumet nämndes ännu inte för konfirmanderna. Samtidigt som testningen av Ning var igång, läste jag största delen av den litteratur jag använt mig av i detta arbete.

Under idéstadiet hade jag en tanke om att skapa mitt forum på webbplatsen Facebook ([www.facebook.com](http://www.facebook.com)), där man kan bilda egna slutna grupper som man är administratör för. Jag ansåg att Facebook hade varit en naturlig plats för ungdomarna, eftersom de flesta ungdomar är registrerade där (och samtliga i denna skriftskolgrupp var medlemmar där). Jag befarade att det kunde bli en utmaning att få konfirmanderna att bli aktiva på en helt ny webbplats. Under processens gång insåg jag dock att det skulle bli väldigt svårt för mig att använda Facebook i examensarbetsprocessen, eftersom användningen av den stred mot många etiska aspekter som krävdes av examensarbetet. Om gruppen som exempel är på Facebook och man efter skriftskolläggret delar fotografier genom forumet, då äger Facebook alla fotografier som lagts ut. Om man däremot öppnar ett forum på Ning, har ingen annan än gruppens medlemmar tillgång eller rättighet till fotografierna. Som ett andra exempel kan ges administratörens roll på Facebook jämfört med Ning. På Facebook har man som administratör mycket mindre möjligheter att påverka innehåll och inställningar för gruppen medan man på Ning kan göra väldigt omständiga sekretessinställningar och välja exakt vilket innehåll som publiceras, av vem och när.



Eftersom min uppgift som ledare och administratör för webbforumet var bl.a. att se till att verksamheten är trygg och hållbar, valde jag att använda mig av den säkrare plattformen Ning i mitt examensarbete.

Eftersom examensarbetet publiceras offentligt, bad jag om samtliga lägerdeltagares samt omyndiga lägerdeltagares föräldrars skriftliga samtycke till att jag får använda allt innehåll som publiceras på forumet som analysdata till mitt examensarbete. Samtyckesbegäran (se bilaga 1) skickades ut 9 veckor innan webbforumet startades. Själva samtyckesblanketten kan ses som bilaga 2. Av de brev som skickades ut fick jag först tillbaka endast 8 st., trots att svarstiden var två veckor lång och samtyckesblanketterna ombads återlämnas ifyllda i färdigt frankerade svarskuvert oberoende av om samtycket gavs eller inte. För att få in de uteblivna samtyckessvaren skickade jag därför ett påminnelsebrev (bilaga 3) i vilket konfirmanderna och föräldrarna ombads skicka in den ifyllda blanketten. Blanketten lades med som bilaga, ifall någon inte hade den kvar.

Innan webbforumets start, skrev jag största delen av den teori som examensarbetet innehåller. Jag bekantade mig också närmare med ramplanen för konfirmandarbetet, som ju all konfirmandverksamhet bör utgå från, så att också detta webbforum skulle göra det. Jag planerade en del av det material jag skulle publicera på webbforumet och lämnade sedan öppet för möjligheten att anpassa innehållet beroende på konfirmandernas aktivitet och de ämnen de visar intresse för.

I maj, 6 veckor innan skriftskollägret, träffade jag konfirmanderna andra gången och under den träffen startade jag webbforumet. Då fanns det god tid att genom forumet lära känna varandra lite bättre i gruppen samt starta diskussioner om ämnen som hör skriftskolan till. Ledarna kunde via forumet ge konfirmanderna information bl.a. om aktuella församlingsevenemang och information om lägret när det närmade sig. Tanken var att diskussionen skulle vara öppen om ungdomarna ville diskutera någonting och för att få diskussionen igång och upprätthållen, kunde ledarna ställa någon diskussionsfråga nu och då. Meningen var att ungdomarna skulle få en inblick i vad skriftskollägret skulle innebära och att ledarna skulle få höra ungdomarnas tankar och förväntningar inför lägret.

På forumet öppnades under lägret en blogg som konfirmanderna under utsatta tider, gruppvis skrev inlägg i. Bloggen fungerade ungefär som en lägertidning. Lägret följde kyrkoårets teman och varje lägerdag skrev en vuxen ledare ett blogginlägg om dagens tema (bl.a. advent, jul och påsk).

Efter lägret publicerade ledarna länkar till olika kyrkliga webbplatser, informerade om konfirmationsövningar, konfirmationer och aktiviteter för ungdomar i församlingen. Diskussioner som startats under lägret gavs utrymme att fortsätta på webbforumet efter lägret och nya diskussioner påbörjades. Lägerdeltagarna hade möjlighet att ställa frågor som kommit upp när de åkt hem från lägret och börjat ”smälta” det de nyss fått erfara. Gruppen gavs chansen att i lugn och ro avsluta den täta gemenskapen som varit på lägret och inspirera varandra till att delta i församlingens verksamhet. Lägerdeltagarna kunde dela med sig av foton och videoklipp tagna under lägret och genom forumet hålla kontakt med varandra. Ledarna kunde publicera olika länkar och material eller lästips som kunde vara intressant fortsatt kunskap för ungdomarna. Ledarna kunde också lägga upp sådant material (t.ex. filmklipp) som visats på lägret, som en repetition.

Ett övergripande tema för hela lägret var Martin Lönnebos Frälsarkransen som fortsatte efter lägret genom att jag dagligen publicerade ett foto med Frälsarkransen -tema tillsammans med en passande meditationstext och bön. Lägerbloggen var tillgänglig efter lägret för kommentarer och kopiering av blogginläggen. Forumets chatt fungerade också för dem som råkade vara inloggade samtidigt och ville diskutera om någonting i realtid. Webbforumets slutavsnitt höll på så länge det fanns aktivitet på forumet, ca 4 veckor efter lägret.

I en anonym lägerutvärderingsblankett (se bilaga 4) som konfirmanderna och hjälpledarna fyllde i under lägrets sista dag, bad jag dem utvärdera hur de hade upplevt webbforumet innan och under lägret. Efter att aktiviteten på webbforumet tagit slut bad jag alla vuxna ledare utvärdera webbforumet och dess verksamhet i detalj genom en egen utvärderingsblankett (se bilaga 5). Samtliga utvärderingars svar utgör en viktig del av min analys och jag har använt dem som komplement till min egen utvärdering.

Efter att verksamheten på forumet avslutats, utvärderade jag processen samt analyserade forumets innehåll, aktivitet och samtliga deltagares utvärderingar. Eftersom konfirmandernas aktivitet på webbforumet var väldigt liten, lade jag större tyngdpunkt på utvärderingssvaren. Utvärderingarna bestod främst av öppna frågor men innehöll också frågor där respondenterna gav vitsord mellan 1 och 6 samt var de kryssade i ett av de givna alternativen.

Under processens gång insåg jag mig vara tvungen att ändra utgångspunkten för mitt examensarbete en aning. I början var den första av mina frågeställningar ”hurdana behov gällande den kristna utvecklingen har ungdomar när de deltar i en social gemenskap på

webben?”. Jag tyckte frågan var aktuell och hade varit intressant att få svar på. När jag genomförde litteratursökningen och gick igenom den litteratur jag hittat om ämnet, insåg jag att det var svårt att hitta någon forskning som behandlar frågan. Möjligheten fanns ändå att jag genom analysen av ungdomarnas aktivitet på webbforumet kunde komma fram till ett svar på frågan, men ungdomarnas aktivitet på forumet förblev liten. På slutrakan av examensarbetsprocessen beslöt jag mig därför att byta ut ifråga varande frågeställning mot en annan som överensstämmer med det jag fick reda på genom innehållsanalysen. Den nya frågeställningen blev ”Vad ska man beakta när man utvecklar ett webbforum för kontakt mellan församlingsanställda och ungdomar i syfte att stöda ungdomarnas kristna utveckling?”

Analysen av innehållet och utvärderingarna utmynnade i slutsatser som kan fungera som ett stöd och en grund för den som vill starta en webbgemenskap för en ungdomsgrupp i församlingen.

## **4 Webbforumet och dess struktur**

Konfirmandarbetet är en del av kyrkans dopundervisning som omfattar hela livet. Planen för konfirmandarbetet 2001 är till sin karaktär en ramplan och styr verksamheten. Den ger riktlinjer för den lokala planeringen, genomförandet, utvärderingen och utvecklingen av konfirmandarbetet. (Livet-tron-bönen 2001, s. 5). Den ger därmed också ramarna för innehållet till webbforumet. Planens målsättning är formulerad ur konfirmandens synvinkel och ger därmed både konfirmanden och ledarteamet en utmaning och en möjlighet att hitta meningsfulla och varierande metoder för att förverkliga målen i praktiken. (Pesonen 2002, s. 15). För detta behövs lyhördhet och kännedom om det som händer i ungdomsvärlden och de frågor som är aktuella (Livet-tron-bönen 2001, s. 37).

Det den unga tidigare lärt sig inverkar på hur hon tolkar och förstår den nya kunskapen och de erfarenheter som hon får ta del av under skriftskolan. Därför är det i konfirmandarbetet viktigt att bygga verksamheten på den grund som konfirmanden tidigare har gällande det man ska ta upp. Man får information om konfirmandernas tidigare kunskaper genom att fråga och diskutera med dem. När man bildat en öppen atmosfär finns det även en god möjlighet att reda ut eventuella missförstånd och negativa erfarenheter som gäller den kristna tron och församlingen. (Livet-tron-bönen 2001, s. 11). Detta innebar att jag i förväg inte kunde planera hela webbforumets innehåll. En stor del av innehållet måste få leva genom de ungas aktivitet och bestämmas utgående från de ungas behov.

I skriftskolan möter Guds ord ungdomarna på många olika sätt, vilket innebär att de som håller skriftskolan använder sig av många arbetssätt och undervisningsmetoder, som anknyter till de ungas liv. Gud kan tilltala den unga genom meditation, bön, gudstjänst, bibelläsning, tal, undervisning, samtal, själavård, drama och många andra verksamhetsformer. (Livet-tron-bönen 2001, s. 8-9).

Undervisningsmetodens anknytning till de ungas liv tillämpas i mitt examensarbete genom att jag i förväg tagit reda på att alla de ungdomar som kommer att ta del av webbforumet är intresserade av internetanvändning. Då är detta också en naturlig verksamhetslösning för denna specifika ungdomsgrupp. Jag vill genom webbforumet nå ut till ungdomarna så att de förstår att Gud är närvarande överallt i deras liv, också då när de befinner sig på webben.

Användningen av webben i konfirmandundervisningen är en process där man bygger upp kunskap tillsammans med ungdomsgruppen. Detta kräver att ledarna har spelöga och förmåga att stöda ungdomarna. Om man vill utnyttja webben på bästa möjliga sätt, lönar det sig att aktivera ungdomarna redan i planeringsskedet. (Rusama 2011, s.165).

Karakteristiska drag för ungdomstiden är att den unga lösgör sig och ansluter sig på nytt. Den unga tar avstånd från sitt hem och sina föräldrar, ansluter sig till grupper av likatänkande och inleder ofta också sin första parrelation. Skriftskolan kan fungera som ett nyttigt stöd på vägen mot vuxenlivet. Den unga får en möjlighet att spegla sig själv i relation till andra och får lära sig att leva i växelverkan med andra. Avståndet från familjen och vardagsmiljön ger i bästa fall den unga en möjlighet att tryggt kunna hantera svåra erfarenheter i livet. På detta sätt kan skriftskolan också ha en själavårdande och terapeutisk funktion. (Livet-tron-bönen 2001, s. 14-15).

Att höra till en grupp och fungera inom den kan vara en viktig erfarenhet och ge den unga en möjlighet att lära sig nya saker både om sig själv och om de övriga medlemmarna i gruppen. En god anda i gruppen har en viktig betydelse när det gäller de ungas inlärningsmotivation. Därför bör gruppens ledare, speciellt i början när gruppen bildas, satsa på att skapa en öppen växelverkan och en god atmosfär. (Livet-tron-bönen 2001, s. 14).

Ett mål med webbforumet var att bilda en social gemenskap för konfirmandgruppen redan innan skriftskolläret. Genom webbforumet kan ledarna för konfirmandgruppen erbjuda ungdomarna ytterligare en möjlighet till att kontakta en vuxen när de är i behov av en

sådan. De unga erbjuds ett nytt sätt till växelverkan med gruppen och en möjlighet att diskutera om ämnen som är aktuella i deras liv just nu, inte att bortse från de svåra ämnena.

I slutskedet av skriftskolan är det viktigt att gruppen, som varit tätt tillsammans på ett läger under en veckas tid, inte plötsligt måste splittras, utan istället ges en möjlighet till att avsluta kontakten och gemenskapen i gruppen på ett lugnt sätt, i ungdomarnas egen takt (Livet-tron-bönen 2001, s. 14). Jag anser att ett webbforum är en ypperlig möjlighet till just denna slags mjuka avslutning. Där kan de som vill efter lägret fortsätta att diskutera och ha kontakt och ledarna finns tillgängliga och får en fin möjlighet att göra reklam för församlingens verksamhet och få konfirmanderna integrerade i den.

Det övergripande målet för konfirmandarbetet är att den unga stärks i sin tro på den treenige Guden, växer till i kärleken till sin nästa och lever i bön och i församlingens gemenskap. Det här är kärnan i den kristna dopundervisningen. Det övergripande målet styr allting som händer i konfirmandarbetet. Katekesen ger konfirmandarbetet dess innehållsmässiga grundstruktur. Enligt katekesen är *livet, tron* och *bönen* undervisningens centrala element. Ungdomarnas liv, innehållet i kyrkans tro och bönen kan tänkas som tre pelare som håller ihop hela arbetet, eller som tre korgar ur vilka man tar material för att bygga upp undervisningen. (Livet-tron-bönen 2001, s. 18-19).

Den enskilda församlingen bär ansvaret för hur livet, tron och bönen lyfts fram i dopundervisningen. Skriftskolprocessen påverkas av faktorer såsom ledarnas personliga skicklighet, ledarteamets gemensamma beredskap, ungdomarnas individuella egenskaper, konfirmandgruppens karaktär och inlärningsmiljön i sin helhet. (Livet-tron-bönen 2001, s. 19).

Webbforumet behandlar också temata livet, tron och bönen. I detta specifika ledarteamets beredskap och kunnande ingår också kunskap om webbkontakt. Teamets präst har redan en längre tid svarat på människors frågor i webbtjänsten Fråga Prästen och de andra ledarna är också duktiga webbanvändare. Därför är det naturligt för detta ledarteam att använda webben som ett arbetsredskap.

I ramplanen för konfirmandarbetet är skriftskolan indelad i tre huvudavsnitt; Inledningsavsnittet, huvudavsnittet och slutavsnittet. Därtill ska skriftskolan innehålla församlingsorientering, som kan ske under alla avsnitt. Likaså är mitt webbforum indelat i tre delar; innan lägret, under lägret och efter lägret. Denna strukturella indelning i relation till ramplanen beskrivs till näst.

#### **4.1 Inledningsavsnittet**

Ett av målen i inledningsavsnittet är att den unga skall känna att hon är en del av gruppen och inriktar sig på den gemensamma inläringen och konfirmandarbetet. Ett annat mål är att den unga söker svar på viktiga frågor i sitt liv och i vårt gemensamma liv och får stöd för sin kristna utveckling. (Livet-tron-bönen 2001, s. 23).

En förutsättning för skriftskolan är en fungerande växelverkan och en trygg atmosfär i gruppen. Därför bör man ge ordentligt med tid och utrymme för konfirmanderna, ledarna och hjälpledarna att lära känna varandra. (Livet-tron-bönen 2001, s. 23).

I inledningsskedet är det viktigt att diskutera med de unga om de förväntningar som förknippas med skriftskolan. Genom att bekanta sig med de ungas tanke- och erfarenhetsvärld får man inblick i frågor som berör deras liv. Redan under det inledande avsnittet kan man tangera centrala teman för skriftskolan, såsom tron, bönen, Gud, dopet, nattvarden och konfirmationen. (Livet-tron-bönen 2001, s. 23).

#### **4.2 Huvudavsnittet**

Målet med huvudavsnittet är likaså att den unga söker svar på viktiga frågor i sitt liv och i vårt gemensamma liv och får stöd för sin kristna utveckling. Den ungas livsfrågor är en viktig del av konfirmandarbetet. I samband med frågor som är viktiga för den unga aktualiseras också frågor om kyrkans tro och trons betydelse i livet. Genom att diskutera dessa frågor öppnar sig perspektiv som hjälper ungdomarna att tänka igenom sina värderingar och kan stöda dem när de ska fatta viktiga beslut. (Livet-tron-bönen 2001, s. 23-24).

#### **4.3 Slutavsnittet**

Målet med slutavsnittet är att den unga strukturerar och utvärderar det inlärd, finner en betydelse för det i sitt liv samt förbereder sig för konfirmationen. I slutavsnittet uppmuntras den unga att delta i hemförsamlingens verksamhet och gudstjänstliv och på så vis fortsätta sitt andliga liv även efter skriftskolan. Till detta avsnitt hör också konfirmationens betydelse och förberedelsen för konfirmationsmässan. (Livet-tron-bönen 2001, s. 27).

Konfirmandgruppen har en gemensam upplevelse bakom sig och de har varit med om mycket tillsammans. De gemensamma processer som gruppen erfarit bör föras till ett

meningsfullt slut, så att den unga upplever sig vara fri att självständigt förverkliga sina egna planer för framtiden. (Livet-tron-bönen 2001, s. 27).

#### **4.4 Församlingsorienteringen**

Målet med församlingsorienteringen är att den unga ska känna till församlingen och kyrkans verksamhet och leva i församlingens gemenskap. Skriftskolan borde bidra till att stärka konfirmandens identitet som medlem av kyrkan och hjälpa henne att upprätthålla kontakten med församlingen genom hela livet. Ledarna kan även presentera församlingen som en eventuell framtida arbetsplats för den unga. (Livet-tron-bönen 2001, s. 28).

Till församlingsorienteringen hör deltagande i gudstjänster, församlingsverksamhet och projekt som har med olika arbetssektorer i församlingen att göra. Dit hör också att konfirmanden bekantar sig med kyrkan och andra församlingslokaler samt lär sig hur hon kan vara i kontakt församlingsanställda, förtroendevalda och ansvarspersoner. (Livet-tron-bönen 2001, s. 28).

## **5 Teoretisk grund för webbforumets innehåll**

Innehållet i webbforumet styrdes av skriftskolans innehåll som beskrivs i ramplanen för konfirmandarbetet. Tanken var att innehållet skulle bestämmas allt eftersom kontakten med gruppen ökade och jag lärde mig dessa ungdomars intresseområden, frågor och behov. Dock fastställde jag redan på förhand ett grundläggande innehåll, men lämnade utrymme för diskussionsämnen och dylikt som kunde födas efter hand. För att få en grundläggande struktur för innehållet på webbforumet delade jag in det i relation till ramplanens centrala innehåll för huvudavsnittet, i fyra grupper som beskrivs i detta avsnitt.

### **5.1 Frågor som hör ihop med den ungas utvecklingskede**

Den första gruppen handlar om frågor som hör ihop men den ungas utvecklingskede. Enligt ramplanen för konfirmandarbetet handlar det om:

- att bli självständig och frigöra sig från föräldrarna samt att få en fungerande relation till dem, att knyta kontakter med jämnåriga och med vuxna utanför familjekretsen.

- att finna den egna sexuella identiteten, relationen till sin egen och andras sexualitet, relationen till det motsatta könet, äktenskapet och frågan om bildande av familj
- att ställa upp värderingar och ideal, samvetet, identiteten, betydelsen av gränser (Livet-tron-bönen 2001, s. 24-25).

När man talar om *unga* utgår man för det mesta från någons ålder. Ung är man under tiden mellan barndom och vuxenliv. Men det att man använder ordet ung också för andra än tonåringar visar att det inte bara handlar om en viss åldersgrupp, utan också om vissa värden, föreställningar och förväntningar som kopplas till unga. (Lövheim 2007, s. 24).

Ungdomstiden är en omvälvande period i en människas liv. Man utvecklas då – psykiskt, socialt och fysiskt – väldigt snabbt; från barn till vuxen på bara några år. (Hwang & Nilsson 2011, s. 301). Den unga står i en särskild fas av livet då hon reflekterar över och prövar frågor som rör identitet, tillhörighet och mening. (Lövheim 2007, s. 24). De som jobbar med ungdomar i församling har därför en ypperlig möjlighet att stöda den unga i denna utveckling, ge svar på frågor och funderingar, ge information, hjälpa den unga i att bygga upp ett gott självförtroende och stöda henne när livet känns tungt. Församlingsanställda kan också erbjuda en vuxen människas stöd och trygghet, då den unga håller på att bryta loss sig från sina föräldrar. Det är viktigt att hon inte behöver fundera på sina frågor i ensamhet.

På ett webbforum för unga kan man öppna upp diskussionsfrågor gällande tonårstiden, men än viktigare anser jag vara det att det på forumet finns vuxna som är beredda att svara på alla slags frågor som den unga kan ställa samt märka då den unga, t.ex. genom någonting hon skriver, visar på dåligt självförtroende, utanförskap eller osäkerhet. Då har den vuxna möjlighet att stiga in i diskussionen med en kommentar som tar fram någonting positivt och som hoppeligen fungerar självförtroendehöjande.

Relationerna till jämnåriga blir under ungdomstiden mycket betydelsefulla. I stället för föräldrarna, är det nu kompisarna som fungerar som modeller och bollplank för frågor som hör samman med den ungas identitetsutveckling. Eftersom de jämnåriga utgör en så viktig källa till närhet och gemenskap, blir det också väldigt smärtsamt när dessa relationer inte fungerar. Den senare delen av ungdomstiden har ibland beskrivits som den ensammaste tiden i människans liv, eftersom det stora behovet av nära relationer kan vara svårt att tillfredsställa under detta livsskede. De kompisgäng som fanns under den tidiga ungdomstiden försvinner och ersätts av parrelationer. Den som då inte själv ingår i en



parrelation kan känna starka känslor av utanförskap och ensamhet. (Hwang & Nilsson 2011, s. 318-319).

Här är det viktigt att församlingen finns till för ungdomarna. Församlingens verksamhet såsom ungdomskvällar kan utgöra en räddning för speciellt de ensamma ungdomarna. Genom att församlingen är aktiv på webben, kan församlingsanställda i större grad göra reklam för sin ungdomsverksamhet och ”rycka med” också de ensamma ungdomarna genom t.ex. ett litet påminnelsemeddelande på Facebook om kvällens ungdomssamling, eller ett privat meddelande till en ungdom med frågan ”-Du kommer väl till ungdomsgården ikväll?”

Hur man ska handskas med kärlek och sexualitet är stora frågor som börjar ställas i tonåren för att sedan följa individen genom hela livet. En del av att bli vuxen är att söka den egna sexuella identiteten. För många ungdomar är tonårstiden de första förälskelseernas och kärleksförhållandenas tid. Då utformar man sin egen sexualitet och får kanske sina första sexuella erfarenheter. Den tidigare normen om att sex hör hemma i äktenskapet tycks ha ersatts av normen att kärlek legitimerar sex. (Hwang & Nilsson 2011, s. 320).

Enligt den kristna tron är sex en gåva som vi fått av Gud. Gåvan är så intim att den också kan såra och skada en människa djupt. Det sexuella umgänget ska enligt kristendomen ske först när man känner sig trygg och säker med sin partner. Därför har man enligt traditionell kristendom uppmuntrat att vänta med sex tills man ingått äktenskap. Men sammanfattar man det som bibeln säger om sex, kan man säga att det huvudsakligen handlar om ansvar. Det är viktigt att vara varsam och respektera sin partner.

Under skriftskolan har församlingsanställda ett fint tillfälle att ge ungdomarna en möjlighet till att ta upp frågor angående sexualitet, kärlek, samlevnad och förhållanden. Det är viktigt att få ungdomarna att känna att dessa är naturliga och viktiga samtalsämnen, och uppmuntra dem att inte förhastat sig till att göra någonting sexuellt, utan vänta så länge det behövs, tills var och en känner sig redo. Det är också viktigt att betona varje individs personliga integritet. Den unga bör inse att hon har rätt att säga nej till sådant hon inte känner sig bekväm att göra och inte låta gruppsyck påverka i viktiga val.

Den ungas strävan efter självständighet börjar redan tidigt i utvecklingen för att sedan bli mest aktuellt under tonåren. Man brukar dela upp självständigheten i tre aspekter; känslomässig självständighet, förmåga att fatta beslut och värderingsmässig självständighet. *Den känslomässiga självständigheten* handlar om den ungas nära

relationer, framför allt relationen till föräldrarna, gällande vem som bestämmer, hur ofta man umgås, hur man påverkas av varandra och hur beroende man är av varandra. Utåt kan det verka som om en tonåring inte alls är beroende av sina föräldrar och kanske till och med tar avstånd från dem, men under ytan är det psykologiska beroendet oftast stort. Den andra självständighetsaspekten är *förmågan att fatta beslut* och att genomdriva dem. Ju mindre beroende de unga vill vara av sina föräldrar, desto mer beroende blir de av sina kompisar. De byter därmed ut en beroendeform mot en annan. Riktig självständighet handlar däremot om ett relativt oberoende, d.v.s. att de beslut och val man gör är ens egna och kommer från en själv. Förmågan att självständigt fatta beslut förbättras i stor grad under tonåren, t.ex. gällande att bedöma risker och väga olika handlingsalternativ mot varandra. Den tredje självständighetsaspekten gäller *värderingsmässig självständighet*, d.v.s. att skapa sin egen inställning gällande moral, politik och religion. Den här formen av självständighet underlättas bl.a. av att den ungas förmåga att tänka abstrakt förbättras, vilket främjar etiska överväganden. (Hwang & Nilsson 2011, s. 323).

Skriftskolan är en etapp på den ungas väg mot ett självständigt liv. Där har hon möjlighet att utveckla sin egen trosuppfattning och fundera på och bilda egna åsikter om många ämnen som berör livet. Under denna utveckling uppstår vanligtvis många frågor och det är viktigt för den unga att få spegla sina tankar med jämnåriga men också med andra, vuxna människor. Skriftskolan och speciellt skriftskolläret ger en ypperlig möjlighet för denna spegling. Därför anser jag det viktigt att detta också kan fortsätta efter läret. Att inte den unga lämnas ensam med alla de frågor och nya intryck som har uppstått under skriftskolläret. Att ordna regelbundna träffar efter skriftskolan är oftast inte möjligt på grund av att det kräver mycket resurser av församlingarna. Däremot anser jag att ett webbforum kan vara mycket funktionellt i denna situation. Det kräver inga stora ekonomiska resurser och ingen utsatt regelbunden tid för genomföring, utan var och en kan logga in på forumet när man hinner. Det kräver heller inte att alla ska samlas på ett och samma ställe.

## 5.2 Aktuella frågor för den unga och frågor som hänför sig till framtiden

Den andra gruppen är aktuella frågor för den unga och frågor som hänför sig till framtiden. Hit hör följande punkter:

- ungdomskulturen, val av livsstil, hobbyer, konsumtion, mode, underhållning, medier, droger
  - naturen och miljön, samhället, teknologin, kulturen, mångkultur, arbete, arbetslöshet, studier, yrke, val av bana i livet
  - ansvar, rättvisa, tolerans, marginalisering, våld, krig och fred
  - aktuella frågor på ett lokalt och ett globalt plan
- (Livet-tron-bönen 2001, s. 24-25).

Tonåringar är ofta väldigt självmedvetna och deras egocentrism är specifikt inriktad på den egna personen. De har en tendens att uppfatta sig själva som alltings medelpunkt och tänka att de drar till sig större uppmärksamhet än vad de egentligen gör. De upplever sig ofta missförstådda och att ingen någonsin kan ha haft samma upplevelser eller känslor som de själva har. (Hwang & Nilsson 2011, s. 310). En viktig del av skriftskolan är också att öppna de ungas ögon för resten av världen, fostra dem gällande aspekter såsom rättvisa samt att respektera och bry sig om sina medmänniskor och skapelsen, naturen.

Många unga är intresserade av miljöfrågor och vet mycket om dem. Miljöfrågor och skapelsens värde kan komma fram i olika verksamhetsformer. Församlingen kan genomföra miljöfostran t.ex. genom att fundera på människans förhållande till naturen och hennes livsstil i relation till budorden och bibeln, samt fundera på aspekter kring konsumtion och rättvisa. Ibland kan skapelsen lyftas fram som huvudtema men oftast ges miljöfostran då man inte ens märker det. Om t.ex. avfallssortering är en självklarhet på lägergården, kan rutinerna lätt smitta av sig till den ungas liv i övrigt. (Sipiläinen 2002, s. 102, 104-105).

Droger och rusmedel är ett vanligt ämne i diskussioner som berör ungdomar. Tobaken är ofta den första ”drog” som tonåringar kommer i kontakt med. Det som gör att tonåringar börjar röka är ofta dels nyfikenhet, dels gruppträck av jämnåriga rökare. För en del tonåringar handlar det om en övergående experimentfas, medan det hos andra utvecklas till ett vanebruk. Efter tobaken är alkoholen den vanligaste drog som ungdomar provar. När de unga lämnar tonåren och så småningom bildar familj, minskar alkoholkonsumtionen

vanligtvis. För en mindre andel ungdomar kan alkoholvanorna under tonåren utgöra första steget till problem med alkoholmissbruk. (Hwang & Nilsson 2011, s. 325-326).

Under skriftskolan betonas rökfrihet och under skriftskollägret är det förbjudet att röka. Under hjälpledarutbildningen diskuteras tobaksrökning och alkoholbruk med hjälpledarna, så de vet hur de kan föregå som förebilder för konfirmanderna, också utanför skriftskollägret. Hjälpledarna har en viktig roll vid dylika ”förbjudna” samtalsämnen, d.v.s. samtalsämnen som konfirmanderna sällan talar med de vuxna om, eftersom då t.ex. rökning är förbjudet. Det är viktigt att konfirmanderna då ser att det finns ”coola” ickerökande ungdomar.

Ytterligare ett aktuellt tema bland unga idag är, som redan nämnt, webben och andra sociala medier. Av ungdomsledaren krävs intresse för de ungas värld och mod att följa de unga till de ställen där de redan är (Rusama 2011, s.106). Webben ger de vuxna möjligheter att vara närvarande bland unga också där var man i övrig verksamhet inte har tid eller resurser att vara. Den leder till en kultur vara man kan vara på många ställen samtidigt. (Majamaäki & Paananen & Oinonen 2011, s. 144).

Studier om ungdomskulturforskning visar hur ungas användning av medier fyller olika funktioner: verklighetstolkande och vardagsstrukturerande funktioner, underhållande och identitetsskapande funktioner (Lövheim 2007, s. 45). Mediernas plats i ungas liv och ungas förhållningssätt till mediernas innehåll är omdiskuterade frågor. I dylika diskussioner beskrivs medier och deras funktion ofta på ett förenklat sätt. Antingen ses de som redskap genom vilket till exempel olika organisationer kan nå ut till sina medlemmar eller så framställs de som ett hot mot ungas välfärd. Man tar ofta upp webbens risker såsom förekomsten av sexuella trakasserier och mobbning. (Lövheim 2007, s. 41-42). Dessa ska dock tas på allvar och absolut diskuteras, men man bör också poängtera att ju aktivare de vuxna rör sig bland ungdomarna på webben, desto lättare är det att hålla ögat på dem och på vad de gör där. Ju mer de vuxna finns där anträffbara desto större stödnätverk får ungdomarna och desto lägre blir deras tröskel att kontakta en vuxen när det finns behov för det. Ju mer viktig information de vuxna sprider bland ungdomarna på webben, desto mer lär de sig.

### 5.3 Grunderfarenheter av livet

Den tredje gruppen handlar om den ungas grunderfarenheter av livet och innehåller följande:

- livets mening och mål, gudsfrågor
- händelser/frågor som har att göra med människans levnadslopp
- glädje, hopp, livstro, livsglädje, frihet
- fruktan, skuld, ångest, lidande, att avstå, döden, sorg

(Livet-tron-bönen 2001, s. 24-25).

Spiritualitet betyder samma som andlighet och kommer från det latinska ordet *spiritualis* (=andlig). Det latinska ordet *spirare* betyder att andas. Andlighet är ett brett begrepp som ses som mänsklighetens kärna och är nära relaterat till mänsklig tillväxt och människans djupaste tillvaro. Till det kopplas bl.a. följande egenskaper: känslor och känslighet, funderingar om livet och sökande efter mening, självkänedom, tro, stillhet och meditation, gudstjänstliv, böne- och andaktsstunder, andlig sång, bibelläsning och bön. Det handlar om att lyfta fram människans inre värld, men behöver inte kopplas till en specifik religion. Också människor som inte ser sig höra till en viss religion har en spirituellt dimension i sitt liv. (Från A till Ö: Spiritualitet och Tuominen 2005, s. 35-36).

I skriftskolan är det väldigt naturligt att diskutera frågor som hör ihop med livets grunderfarenheter. Likaså ser jag att ett webbforum för konfirmander utan tvekan ska innehålla denna tematik. Ledarna kan lägga ut videoklipp, bibelverser, bilder och texter som får de unga att tänka efter i vissa frågor. Likaså kan man starta diskussioner för att fråga ungdomarna vad de tänker och tycker i olika frågor. Genom diskussionen på webben får de unga samtidigt se vad de andra i konfirmandgruppen har för åsikter och det stöder dem förhoppningsvis i att utveckla sina egna tankar och åsikter.

Både i skriftskolan och i livet i allmänhet kan det hända saker som man inte kan förbigå. Varje händelse i ungdomsgruppen som kräver utredning och behandling kan bli ett utmärkt tillfälle för den unga att öka sin livserfarenhet. Lägerdeltagarna kan få uppleva en plötslig förändring, t.ex. att någon deltagare insjuknar eller en anhörig till någon på lägret dör. Det gör att åtminstone den berörda kompisar blir tvungna att tänka efter. Gruppen borde då få stöd i att behandla saker, reda ut, analysera och söka vägar vidare. Att gå igenom dylika händelser är skriftskolans kollektiva själavård. Sådana här erfarenheter förenar och stärker vanligtvis skriftskolan och ökar tacksamheten mellan människor. Det gör att ungdomarna

får smaka på livet och gör bönen och förlåtelsen till verkliga skatter. (Harmanen 2004, s. 47-48).

#### **5.4 Den treenige guden, tro, kyrka och församling**

Som en fjärde och sista grupp har jag samlat ihop ramplanens innehåll för den treenige guden, den kristna tron, kyrkan och församlingen. Innehållet i denna grupp är följande:

- Gud den allsmäktige Fadern och Skaparen
  - Människan i skapelsen
  - Guds vilja – budorden
  - Förnuftet och samvetet i Guds viljas tjänst
  - Jesu liv, hans verksamhet och undervisning, hans död och uppståndelse samt återkomst
  - Den heliga Andens verksamhet, den världsomfattande kyrkan, församlingen
  - Guds ord och sakramenten: dopet och nattvarden
  - Bibeln och användningen av den
  - Missionen
  - Diakonin
  - Församlingens arbetsformer
  - Kyrkoåret, gudstjänsterna och förrättningarna
  - Bönen och vårdandet av troslivet
  - Bättring, syndaförlåtelse och rättfärdighet genom tron
  - Hoppet om uppståndelse och evigt liv
  - Kyrkoårets teman, de kristna symbolerna, liturgiska färger och gester, kristna traditioner
  - Användningen av trosbekännelsen och böner
  - Musiken, att sjunga och spela tillsammans
  - Konfirmandens möjlighet till själavård och bikt
- (Livet-tron-bönen 2001, s. 24-25).

Konfirmandens tänkande är vanligtvis på en konkret nivå och den unga distanserar sig från sagornas och sägnernas värld genom att skilja mellan fakta och fiktion. Detta innebär en utmaning för bibelundervisningen. Det som anses som fakta bör bevisligen ha ägt rum. Detta sätter konfirmandens tankeförmåga på prov. Det är därför mycket viktigt att ledaren är en trygg vuxenmodell, som är beredd att ta emot en utmaning. Bibeln både avvärjar och

utrustar människan och den får vara en utmaning för människans tänkande och liv. Konfirmanden bör få möta en vuxen som fortfarande funderar på bibelorden och livets stora frågor. (Liimatainen 2002, s. 44).

Varje ungdom har en personlig gudsuppfattning, en egen gudsbild, som kan förändras från en situation till en annan. Gudsuppfattningen bearbetas under hela skriftskolan i samband med olika teman och uppnåendet av skriftskolans centrala mål är sammankopplade med den ungas gudsuppfattning och dess förändring. Genom att lära ut om den kristna tron kan man inte få den unga att tro, men man kan hjälpa henne att förstå t.ex. vem den Gud är som denna tro handlar om. Man kan också göra det lättare för den unga att tala om Gud och tro, när man utrustar henne med begrepp som används i sådana diskussioner. (Kilpeläinen 2009, s. 266, 274).

Mia Lövheim (2001) har undersökt hur webben kan vara ett redskap och en plats som har betydelse för unga som söker en religiös identitet och livsförståelse, och har fått fram tre exempel på detta. Det första exemplet handlar kanske framförallt om den som kommer från ett traditionellt kristet sammanhang och vars möte med människor som förespråkar en annan religiös inriktning blir en utmaning. Men just mötet och diskussionen med människor som tycker annorlunda kan bli något som stärker den egna tron. Det andra exemplet på att webben kan vara ett redskap för att utveckla en tro handlar om möjligheten att diskutera på ett friare sätt. Möjligheten till en annan typ av diskussion kan vara ett redskap för att pröva sig fram och experimentera med åsikter som man kanske ännu inte vågar säga högt i livet utanför webben. Det tredje exemplet handlar mer om hur webben även kan bli en plats för att få bekräftelse på sin tro och en tillhörighet som är delad med andra. Särskilt för den som söker ett sätt att tro som möjligen är ifrågasatt eller ”konstigt” i det lokala sammanhang där man lever, kan en mötesplats på webben få en sådan betydelse. (Lövheim 2001, s. 48-49).

## **6 Innehållsanalys och diskussion**

I detta kapitel analyserar jag hela den praktiska processen runt webbforumet samt diskuterar händelserna och granskar tillvägagångssätten. För att utföra analysen använder jag mig av all växelverkan på webbforumet, av konfirmandernas, hjälpledarnas och ledarnas utvärderingar samt av min egen kontinuerliga utvärdering under processens gång.

Innan webbforumet kunde startas behövde samtliga deltagare och de minderåriga deltagarnas vårdnadshavare, ge sina samtycken till att deltagarnas aktivitet på forumet kan användas till examensarbetet. Dessa skickades ut per post 9 veckor innan webbforumet startades. Av konfirmandernas samtycken återlämnades 8 av 30 inom utsatt tid, varpå jag skickade ut ett påminnelsebrev till dem som inte lämnat in sina samtycken. På andra försöket fick jag in alla utom 3 samtycken som uteblev. Totalt inlämnades 27 konfirmanders samtycken, av vilka 26 gav sitt samtycke och en inte gav sitt samtycke till deltagande i min innehållsanalys. Samtliga hjälpledare (9 st.) och vuxna ledare (4 st.) gav sina samtycken till deltagande. Därmed bortser jag i analysen från de fyra konfirmanders aktivitet på webbforumet, som inte gett sitt samtycke till deltagande.

Den andra gången jag träffade ungdomsgruppen, startades webbforumet genom att jag visade forumets funktioner och visade hur forumet fungerar. Lägerdeltagarna fick var sitt papper med samma instruktioner jag gått igenom (se bilaga 6), så att de hemma kunde testa funktionerna. Jag uppmanade var och en att visa instruktionerna och webbforumet till sina föräldrar, så att de är uppdaterade gällande den nya verksamheten. I följebrevet som skickades med samtyckesbegäran hade jag skrivit att skriftlig information om webbforumet kommer att delas ut under denna träff, så föräldrarna visste att sådan var på kommande.

Vid presentationen av webbforumet fick jag inte så mycket respons av ungdomarna. De flesta var tysta. Någon enstaka konfirmand ifrågasatte forumet, och någon frågade varför en sådan här grupp inte kunde vara på Facebook istället, när man ändå loggar in där varje dag. Jag försökte förklara så enkelt och ärligt som möjligt och poängterade att detta är ett test av en ny verksamhetsform som dessa ungdomar får vara med och delta i, till skillnad från de andra skriftskolgrupperna i församlingen.

Trots mitt försök att presentera forumet på ett intressant och inspirerande sätt, märkte jag på en del konfirmander att de redan hade bildat en egen uppfattning av webbforumet och förhöll sig skeptiskt och motsträvt till det. Detta kan dels bero på ungdomens natur, men jag tror att det som spelade en stor roll i dessa ungdomars förhållningssätt var begäran av samtycke, som var dessa ungdomars första kontakt med webbforumet. Om man föreställer sig brevet ur den ungas synvinkel är det ett offentligt skrivet dokument där det meddelas att den unga kommer att delta i ett webbforum och där hon önskas underteckna ett dokument för att lägerledaren ska kunna använda det den unga skriver på forumet.



Med avsikten att inspirera och intressera de unga, anser jag att detta inte är det bästa sättet att introducera en ny verksamhetsform för en grupp tonåringar, men detta är ett oundvikligt förfaringssätt med tanke på examensarbetsprocessens etik- och tillförlitlighetsaspekter.

I konfirmandernas utvärderingsblankett, som besvarades under lägrets sista dag, ställde jag frågan om konfirmanderna tycker att det vore bättre att före lägret ha en grupp på Facebook i stället för på ett eget forum. På den frågan svarade 13 av 30 respondenter "nej", 10 st. "ja" och 4 st. svarade både "ja" och "nej". 3 respondenter svarade "vet inte". De flesta svar kom utan motivering, trots att motivering begärdes. De som motiverat sin åsikt om att det *inte* vore bättre att ha en grupp på Facebook i stället för på ett eget forum, skrev att det känns tryggare att ha ett eget forum och att det är roligt att få ta del av en speciell gemenskap, som ingen annan än den utvalda gruppen får delta i. De som tyckte att en grupp på Facebook hade varit bättre att ha före lägret motiverade sitt svar bl.a. med att det känns jobbigt att bli medlem på en ny webbplats när man redan är medlem i så många andra. Andra motiveringar var att det skulle gå smidigare att ha en grupp på Facebook eftersom man ändå loggar in där varje dag. Någon kommenterade att aktiviteten säkert skulle vara större om forumet skulle vara på Facebook. De som svarade både "ja" och "nej", använde samma motiveringar men vägde dessa mot varandra. De som svarade "vet inte" gav inga motiveringar. Här bör understrykas att konfirmanderna endast utvärderade webbforumets funktion för tidpunkten *före* lägret, då konfirmandernas aktivitet över lag varit väldigt låg och en del av dem inte ännu hade registrerat sig på forumet.

Efter träffen då webbforumet presenterades, samlade jag ihop hjälpledarna och poängterade hur viktigt det var att de föregick med gott exempel och registrerade sig och aktiverade sig på forumet så fort som möjligt. Samma kväll registrerade sig några konfirmander och några hjälpledare. Det var positivt. Jag hade redan dagen innan lagt upp lite innehåll på webbforumet, så att ungdomarna hade någonting att se på redan vid första inloggningen, och förhoppningsvis bli nyfikna på vad mer som är på kommande och intresserade av att logga in med jämna mellanrum. En lista på det innehåll, som finns tillgängligt på webben, som jag lade ut på webbforumet kan ses som bilaga 7.

Under webbforumets första 6 veckor, innan lägrets början, var den synliga aktiviteten på webbforumet över lag väldigt liten. Med "synlig aktivitet" menar jag den aktivitet som lämnar spår efter sig, d.v.s. kommentarer, inlägg, med mera som visar att deltagarna varit aktiva. Det, hur stor del av deltagarna som sett eller läst någonting som jag eller en annan

ledare har publicerat finns inga bevis på. Det enda som märks är om någon kommenterar eller skriver någonting. Utöver det, är det möjligt att *gilla* en publikation, men den funktionen användes väldigt lite och främst av ledare och hjälpledare. Man kan se vem som gillat en publikation, och de enda publikationer som blivit gillade av konfirmander (dock först efter lägret) var två videoklipp som konfirmander själva gjort på lägret och publicerat. Som ledare kunde man bara önska att det material man lagt ut blev sett av ungdomarna.

Några dagar efter webbforumets start, och efter att jag lagt upp bl.a. några tänkvärda bilder, lade en konfirmandkille upp ett skämtfyllt foto som jämför det, att Bibeln är bevis på att Gud finns med att serietidningen Spiderman är bevis på att Spiderman finns. Jag tog då tillfället iakt att skriva en kommentar till bilden, som kopplade den till verkligheten och som gav bilden en meningsfull betydelse och ett djup, i stället för att bli ett skämt. Jag hade hoppats på att bilden och min kommentar hade väckt mer diskussion, men det gjorde den dessvärre inte. Endast konfirmanden som lagt upp bilden kommenterade min kommentar med några ord, som visade på att han läst kommentaren.

Under de första dagarna publicerade jag också diskussionsfrågor på forumet, som skulle hjälpa oss alla att lära känna varandra och som kunde ge ledarna nyttig information som vi kunde ha använt oss av i planeringen av lägret. Jag bl.a. startade en presentationsrunda, men tyvärr hakade ingen av konfirmanderna på där. Jag startade också en diskussion med att fråga vem som spelar något instrument och vilket, och där svarade endast två konfirmander.

Det som bör poängteras, är att endast en tredjedel av konfirmanderna (ca 10 st.) hade registrerat sig på forumet vid det laget som diskussionerna kom igång och blev kommenterade av konfirmanderna. Jag såg det som en positiv sak att ändå några konfirmander visade synlig aktivitet under de första dagarna. Det visade på att intresset fanns hos några ungdomar. Dessvärre dog också dessa konfirmanders aktivitet ut, när ingen annan konfirmand var synligt aktiv. Jag tolkar detta som att tröskeln blir för hög även för de några intresserade ungdomarna att visa sig aktiva, om majoriteten inte är det, och rädslan för att hamna utanför gruppen blir för stor.

Det var beklagligt att registreringen dröjde för så många. Det jag lärde mig av detta, och som också framkom i ledarnas utvärdering av forumet, var att man borde erbjuda deltagarna en organiserad registrering, under en träff, då alla gör det samtidigt. Detta

kräver dock datorresurser och till detta webbforum hade vi endast en allmän dator och min privata dator till gruppens förfogande.

Det märktes tydligt att konfirmandernas aktivitet på webbforumet var väldigt liten under de första 6 veckorna. Detta bekräftades också genom utvärderingsblanketterna som konfirmanderna fyllde i under sista lägerdagen. Där frågades hur ofta de hade loggat in på forumet före lägret. 3 st. av 30 konfirmander svarade ”*aldrig*” (dessa tre fick registrera sig under lägrets första dag), 8 st. svarade ”*en gång*”, 13 st. svarade ”*2-4 gånger*”, 2 st. svarade ”*1 gång/vecka*”, 3 st. svarade ”*några gånger/vecka*” och 1 st. svarade ”*dagligen*”.

Jag hade bett hjälpledarna visa gott exempel genom att vara aktiva på webbforumet och de var de också. Största delen av hjälpledarna och de vuxna ledarna hade presenterat dig i presentationsdiskussionen och många hade svarat på en diskussion gällande förväntningar, frågor och funderingar inför skriftskollägret. Dessvärre hjälpte inte dessa exempel för att få konfirmanderna intresserade att svara. Jag hoppades att konfirmandernas aktivitet hade ökat när de såg att hjälpledarna var aktiva. Tyvärr hjälpte hjälpledarnas aktivitet inte för att höja konfirmandernas synliga aktivitet. Här kan man dock inte veta hur mycket hjälpledarnas aktivitet stödde den ”osynliga” aktiviteten, d.v.s. det, att konfirmanderna läste det som skrevs.

Privatmeddelandefunktionen verkade vara till nytta, speciellt innan lägret, för vissa konfirmander som ville fråga en ledare om någonting, men inte ville skriva frågan öppet i diskussionsforumet. Därmed anser jag en privatmeddelandefunktion på ett dylikt socialt webbforum vara nödvändigt, också med tanke på de ungas behov av att utnyttja ledarnas tystnadsplikt. Likaså anser jag den egna profilsidan vara nödvändig. De flesta deltagare satsade på sin egen profilsida genom att ändra sidans bakgrund till ett självvalt tema, lägga in en egen profilbild eller skriva en beskrivning på sig själv. Profilsidorna hjälpte också till att lära känna varandra eftersom de ofta gav personlig information om deltagaren i någon form, vilket var till nytta innan lägrets början.

Under lägret öppnades lägerbloggen och i den skrev konfirmanderna fina och idérika blogginlägg, i sina små grupper och tillsammans med sin grupps hjälpledare. Lägerbloggen var en organiserad daglig programpunkt och jag handledde verksamheten. I konfirmandernas och hjälpledarnas utvärderingsblankett blev de ombudda att ge lägerbloggen ett vitsord från 1-6 varav 1 betydde ”superslött” och 6 betydde ”superkul”. Medeltalet av vitsorden givna av konfirmanderna var 3½ och av hjälpledarna var 4½ (medeltalen avrundade till närmaste halva vitsord). Detta tyder på att majoriteten var

positivt inställda till lägerbloggen. En dålig internetkoppling och att endast ha två datorer till bloggarnas förfogande bidrog till att bloggandet kunde kännas tråkigt för en del av konfirmanderna, som var tvungna att vänta på sin tur.

Tanken var att lägerdeltagarna skulle läsa och kommentera blogginläggen hemifrån efter lägret, men det är svårt att säga hur många som läst blogginlägg efter lägret, eftersom väldigt få kommenterat. Det enda blogginlägg som fått kommentarer av konfirmander eller hjälpledare var en dansfilm som en bloggargrupp gjorde och var många lägerdeltagare deltog. Mot slutet av lägret, i samband med att jag under ett lektionspass visade konfirmanderna vilka kyrkliga webbsidor konfirmanderna rekommenderas besöka, visade jag i snabbhet vad som fanns på lägerbloggen och uppmanade dem gå och titta närmare på den efter lägret. Det som framkom i ledarnas utvärdering var att man kunde ha gått igenom bloggans innehåll lite mer under lägret och möjligen också låtit konfirmanderna under lektionspass göra någon gruppuppgift på lägerbloggen så att de skulle få starkare anknytning till den. Detta är en bra idé men kräver flera datorer till konfirmandernas förfogande. En allmän dator räcker inte till detta.

I konfirmandernas utvärderingsblankett fanns en öppen fråga i vilken de ombads skriva kommentarer om vad de tycker om webbforumet som idé. Här kom många värdefulla svar. 22 av 30 respondenter ställde sig positiva till webbforumet som idé och uttryckte detta genom att kommentera idén som ”rolig”, ”mycket bra”, ”jätte bra”, ”helt okej” och ”super bra”. Tre respondenter tyckte att webbforumet var onödigt och av dessa förklarade två att detta berodde på att Facebook finns. En respondent förstod sig inte riktigt på forumet och fyra respondenter lämnade frågan obesvarad. Av dem som ställde sig positiv till forumet fortsatte tre respondenter sin kommentar med att de inte hinner/har hunnit delta så mycket, två st. med att det kommer att bli roligt att se på blogginläggen efter lägret, två st. med att forumet underlättar kontakten med de andra i gruppen efter lägret och två respondenter skrev att forumet säkert är roligt efter lägret.

Aktiviteten på webbforumet ökade synligt efter lägret, trots att den aldrig levde upp ordentligt. Diskussioner startades av ledare och hjälpledare, gällande på lägret kvarglömda kläder, på lägret startade skämtsamma diskussioner utan djupare innebörd, samt diskussioner om förväntningarna inför lägret uppfyllts, om hjälpledarskap, med mera. Några konfirmander kommenterade en del diskussioner, men största delen av kommentarerna var ändå skrivna av hjälpledare. Vissa diskussioner fick inga kommentarer.

I ledarnas utvärdering framkom också ett förslag om att sammanslå webbforumets funktioner *diskussion* och *lägerblogg* så att diskussioner skulle startas i lägerbloggen och därmed kanske locka till att också kommentera de andra blogginläggen. Denna idé är mycket bra, speciellt med tanke på att den synliga aktiviteten på webbforumet över lag var mycket liten och väldigt utspridd i de olika funktionerna.

Webbforumet erbjöd en funktion där lägerdeltagarna kunde dela sina på lägret tagna foton med varandra, men de enda som delade med sig av foton var ledare, trots att många konfirmander hade använt kamera under lägret. Det som en av de mest aktiva konfirmanderna på webbforumet dock lagt upp var ett filmklipp på en gemensam händelse som så gott som alla lägerdeltagare var delaktiga i. Två konfirmander publicerade också var sitt foto från konfirmationen.

Funktionen *videoklipp* användes flitigt av ledarna som både före och efter lägret publicerade filmer som konfirmanderna rekommenderades att se. Deltagarna hade möjlighet att kommentera videoklipp som ledarna publicerat, men ingen gjorde det. Däremot uttryckte sig som sagt flera konfirmander med gilla -funktionen i de två videoklipp som konfirmander gjort och publicerat. På det viset märktes konfirmandernas aktivitet.

Det som kunde ha ökat konfirmandernas aktivitet på forumet kunde ha varit tillgången till en allmän dator, när som helst under fritiden på lägret, genom vilken konfirmanderna hade haft möjlighet att på eget initiativ lägga upp egna foton, filmer och inlägg redan under lägret då händelserna var aktuella, och inte bara då den egna lilla gruppen hade bloggtid. Då hade utmaningen varit att kontrollera att konfirmanderna endast besökte webbforumet och inte andra egna sidor, som hade distanserat dem från gruppdynamiken på lägret. Det finns en poäng med att vara lite isolerad från det vardagliga livet när man är på skriftskolläger. Det att inte ha så mycket kontakt med yttre världen under lägerveckan gör att gruppssammanhållningen på lägret blir tätare och djupare, vilket i sin tur kan leda till djupare relationer, diskussioner och upplevelser. Tillgången till webbforumet på fritiden hade också krävt åtminstone en extra allmän dator eftersom bloggargruppen använde församlingens allmänna dator till sitt bloggande, som infall under samma tid då en del av konfirmanderna hade fritid.

Chattfunktionen på webbforumet användes också av några konfirmander, dock i väldigt liten grad, eftersom det var så få deltagare inloggade samtidigt och därmed kunde inga livliga chattediskussioner födas. Men då jag eller konfirmandprästen var inloggade på

forumet, var vi också tillgängliga på chatten och fick möjlighet att chatta med några konfirmander och hjälpledare, vilket var trevligt. Där uttryckte några, på forumet i allmänhet aktiva konfirmander, att de saknar lägergruppen. För deras skull var det tråkigt att inte hela gruppen var aktiv på forumet efter lägret, eftersom forumet erbjöd möjligheten för gruppen att hålla kontakt med varandra.

Funktionen *evenemang* där ledarna, både före och efter lägret, informerade om inkommande församlingsevenemang såsom ungdomssamlingar och gudstjänster, verkade ha en viktig funktion. Detta framkom i ledarnas utvärdering. Evenemangskalendern fungerade främst som påminnelse om sådana evenemang som konfirmanderna redan visste om, vilket enligt resultatet från ledarutvärderingen, hjälpte till att komma ihåg att delta i evenemanget och därmed kanske höjde deltagarantalet. Jag ansåg att evenemangskalendern fungerade bra och var en av de viktigaste funktionerna som webbforumet hade att erbjuda, genom vilket man på ett klart och tydligt sätt kunde informera om evenemang.

Ytterligare en funktion som webbforumet erbjöd efter lägret var sidan *länkar* dit jag publicerade länkar till olika kyrkliga webbplatser, som delvis också hade tagits upp under lägret. Denna funktion är dock svår att utvärdera eftersom ingen kommenterade länkarna, men kan ses som ett komplement till undervisningen på lägret om de kyrkliga webbplatserna. Länkarna kunde dock ha presenterats som inlägg i lägrebloggen, tillsammans med diskussionsämnen, för att få innehållet mera centraliserat och mindre utspritt.

Efter lägret publicerade jag nästan varje dag en tänkvärd bild kopplat till en meditation, bibeltext eller annan tänkvärd text. Dessa bilder fick aldrig kommentarer men jag önskar att en del av konfirmanderna dock såg dem och att de väckte tankar hos dem. Bilderna syntes i aktivitetsflödet på forumets startsida så alla som loggade in borde ha sett dem. Därmed var det också bra att forumet hade en startsida med ett aktivitetsflöde som visade vad som senast hänt på forumet (vem som skrivit någonting eller vilka nya objekt som publicerats). Det som inte går att utvärdera, i detta arbete, är om dessa ungdomar tagit informationen eller budskapet till sig och om det betytt någonting för dem.

Plattformen Ning fungerade över lag rätt så bra till detta pilotprojekt, i och med att tekniken var lätt att förstå och lära sig och jag som administratör hade möjlighet att påverka på en stor del av funktionerna. För lite mer erfarna datoranvändare samt när man blev van att använda forumet, märktes dock många brister som inte var möjliga att åtgärda. Som exempel på dessa brister kan nämnas bl.a. att man inte fick de senaste kommentarerna

i en diskussionstråd att visas överst, utan överst visades den äldsta kommentaren. Likaså var det problem att få in bilder i blogginläggen. Man kunde inte placera dem var man ville utan de bytte plats av sig själv och delade upp texten på ett störande sätt. Jag var ständigt i kontakt med hjälpcentret för Ning, och fick hjälp med en del av problemen men flera problem gick inte att få bort. Jag vet inte vilka andra liknande plattformar som finns, var man kunde bilda dylika webbforum, men om jag skulle bilda ett nytt likadant forum, skulle jag nog nästa gång välja en lite mer utvecklad plattform att bilda det på. Dock utvecklar Ning sin verksamhet hela tiden och blir säkert bättre med tiden. Kontakten med hjälpcentret fungerade också bra och de svarade snabbt och utförligt på ens frågor (på engelska).

## 7 Slutsatser

I detta kapitel presenteras de slutsatser jag kommit fram till, utgående från utvärderingarna och innehållsanalysen, och därmed detta examensarbets slutliga resultat. Dessa slutsatser kan fungera som erfarenheter och tips inför liknande framtida projekt och som ett stöd och en grund för den som vill starta en webbgemenskap för en ungdomsgrupp i församlingen.

I slutsatserna nedan besvaras frågeställningarna för examensarbetet: *”Vad ska man beakta när man utvecklar ett webbforum för kontakt mellan församlingsanställda och ungdomar i syfte att stöda ungdomars kristna utveckling?”* och *”Vad kan innehållet vara i ett webbforum för ett skriftskollägers konfirmander och hjälpledare, utgående från ramplanen för konfirmandarbetet?”*. I slutsatserna smälter frågeställningarna in i varandra. Samma innehåll och funktioner som presenteras kan också tänkas användas i webbforum för andra ungdomar än konfirmandgrupper, såsom t.ex. i webbforum för hjälpledare. Likaså anser jag att man också bör beakta samma aspekter i bildandet av webbforum för andra ungdomsgrupper i församlingen.

Det som allra först är viktigt att tänka på är *hur* den nya verksamhetsformen presenteras för ungdomarna. Presentationen bör vara inspirerande och positiv och bör göras genom personlig kontakt då man träffar ungdomarna. Då har man möjlighet att påverka de ungas intresse av verksamheten och svara på de frågor som genast dyker upp. Likaså bör man då, genast när man fått ungdomarna intresserade, erbjuda en möjlighet till att registrera sig och prova forumet. Ungdomarna deltar inte frivilligt i sådant som inte intresserar dem. Det som blir tvång minskar alltid på intresset och motivationen. Därför bör man få de unga att inse att det här är en rolig grej som de *vill* delta i av fri vilja. Jag anser att denna första positiva

och inspirerande kontakt med en dylik ny verksamhet är grunden för att få det hela att fungera.

Därefter kräver verksamheten mycket aktivitet av de så kallade ”förebilderna”, d.v.s. hjälpledarna och ledarna. Om man använder ett webbforum med samma upplägg (före, under och efter lägret) bör man integrera forumet mer i verksamheten *under* lägret. Det utgör grunden för att aktiviteten ska vara stor också efter lägret. Om man har tillgång till flera datorer, kunde man under lektionspassen på lägret, ge gruppuppgifter till konfirmanderna som de gör och publicerar på forumet. man kunde likaså låta konfirmanderna besöka och vara aktiva på forumet under lägrets fritid, man kunde schemalägga en tid varje dag då hela gruppen tillsammans kan ta del av vad dagens bloggargrupp har åstadkommit. Med tillräckliga datorresurser kunde man utveckla verksamheten mycket och hitta på en rad olika aktiviteter som kunde finnas på forumet redan under lägret. Lägerbloggen var dock en fungerande verksamhet och rekommenderas mycket varmt. Det är bra att ha en trådfri internetmöjlighet som reserv om det uppstår problem med den internetanslutning man har till sitt förfogande på lägergården.

Funktionen videoklipp anser jag vara nyttig, eftersom många konfirmander visat sig ”gilla” vissa videoklipp som publicerats, vilket tyder på att dessa videoklipp blivit sedda. Genom videoklipp kan man ge ut viktiga budskap till ungdomarna.

Om man lyckats få en bra aktivitet på forumet redan före och under lägret, tror jag att aktiviteten blir naturlig också efter lägret. I stället för att ha en sida för diskussionsämnen, en sida för länkar och en lägerlogg skilt, kunde dessa tre sammanslås i framtiden till lägerbloggen. Eventuellt kunde också videoklippen infogas i lägerbloggen, i stället för att ha en egen sida på forumet. Detta för att få funktionerna mindre utspridda på forumet. Om en deltagare går till bloggen för att kommentera en diskussion, kanske hon lockas till att läsa ett blogginlägg samtidigt när hon hittar det på samma ställe. Däremot kan det vara bra att ha olika sidor för olika funktioner, ifall att aktiviteten på forumet är stor, så att man lättare hittar det man söker.

Profilsida, privatmeddelanden, evenemangskalender och chatt är också funktioner som rekommenderas finnas på ett webbforum för ungdomar. Likaså är det bra att ha en startsida med ett aktivitetsflöde som visar alla nyheter på en och samma sida. Genom den kan deltagarna enkelt följa upp vad som hänt på forumet sedan de senast var inloggade.



Kyrkan bör finnas där dess medlemmar finns och bör därmed finnas också på webben, men detta bör specificeras lite (Andligt liv och arbete på webben, u.å.). Webben är ju en hel värld av olika webbplatser och det att en ungdom trivs på vissa webbplatser, betyder inte att hon är intresserad av alla webbplatser. Det märktes även i detta projekt. Det var en utmaning att få ungdomarna att registrera sig på en helt ny webbplats. Alla var redan medlemmar på Facebook och de flesta loggar in där dagligen. Om man vill ta kyrkan dit dess medlemmar finns, och specificerar detta till webben, bör man vidare fundera *var på webben* dessa medlemmar finns? Om de finns på Facebook, bör man ta verksamheten till Facebook, o.s.v.

Om jag skulle grunda en ny webbgemenskap för ungdomar, skulle jag kolla upp om det finns en webbplats som alla har gemensamt och sedan grunda min verksamhet där. På så vis sänker man tröskeln för ungdomarna att delta i den nya verksamheten. Det som dock bör minnas om man skapar en verksamhet på en webbplats som man som administratör inte fullständigt kan kontrollera, är att informera deltagarna om att sekretessen inte är hundra procentig. Detta innebär att t.ex. om en ungdom visar behov för ett själavårdande samtal så bör man inte föra samtalet på webben, utan hellre öppna upp för diskussionen där och sedan föreslå att träffas personligen för att diskutera vidare. Om den unga däremot vill diskutera via webben, bör man varna henne om detta sekretessproblem, så att hon kan välja vad hon vill berätta via webben.

Jag tror att ju vanligare det blir att i församlingens ungdomsarbete använda sig av webben, desto normalare blir verksamheten för de unga, vilket kan tänkas leda till större aktivitet bland de unga. När en grupp nu har testat ett webbforum i samband med skriftskola och dessa unga berättar om detta för sina syskon och yngre kamrater, kanske dessa i sin tur önskar att få göra något liknande i sin skriftskola och därmed ökar villigheten att aktivt delta i dylik verksamhet.

Att använda webben som ett verktyg i ungdomsarbetet anser jag vara en rikedom och någonting som församlingsanställda verkligen borde utnyttja. Webben ger en ypperlig möjlighet för informationsspridning och interaktion med församlingsungdomarna även utanför kontorstid. Det ger också en möjlighet till kontakt på ungdomarnas villkor och av deras initiativ. Med detta menar jag att bara man som församlingsanställd är tillgänglig på webben och anträffbar, kan de unga ta kontakt när de har behov för det, även utanför kontorstid. Det jag har märkt bl.a. genom webbforumet är att många ungdomar har behov av att möta andra via webben under kvällstid och under veckoslut då t.ex. församlingshem

ofta är stängda. Här kommer man in på frågan om de anställdas arbetstid, men det anser jag att varje anställd själv kan ta ställning till och välja när de vill vara anträffbara på webben och när de inte vill det.

Jag anser också att en webbgemenskap i samband med skriftskola kan fungera bra om den presenteras och görs på ett sätt som tilltalar ungdomarna. Genom webbgemenskapen kan gruppssammanhållningen stödjas redan innan lägret, vilket kan ha en betydelse för gruppdynamiken under lägret. Dessutom kan webbgemenskapen vara en viktig kanal för gruppens upplösning efter lägret.

## **8 Avslutning och kritisk granskning**

I detta examensarbete har jag testat en ny verksamhetsform inom kyrkans ungdomsarbete, vilket var ett av de tre mål jag hade ställt upp inför denna examensarbetsprocess. Utifrån en teoretisk grund och ramplanen för konfirmandarbetet, har jag planerat, utfört och utvärderat ett webbforum för en ungdomsgrupp och analyserat webbforumets innehåll och deltagarnas utvärderingar.

Analysen har utmynnat i slutsatser som svarar på de frågeställningar som lades upp för arbetet. Det har därmed framkommit vad man bör beakta när man utvecklar ett webbforum för församlingsungdomar och vad innehållet i ett sådant webbforum kan vara.

Det andra målet med examensarbetet var att stöda den kristna utvecklingen hos de unga som var delaktiga av den skriftskola jag var ledare för i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Detta var svårt att utvärdera eftersom konfirmandernas aktivitet på webbforumet var väldigt liten och eftersom jag inte har haft kontakt med hela ungdomsgruppen efter att lägret avslutades. Jag vill ändå tro och hoppas att webbforumet och den växelverkan och det innehåll det erbjöd de unga, var ett bra tillägg till den övriga skriftskolan och att forumet gav ett mervärde åt skriftskolan åtminstone för de ungdomar som var aktiva på forumet.

Det tredje målet med detta examensarbete var att utveckla min personliga kompetens som kyrkans ungdomsarbetsledare. Jag anser att detta mål har uppnåtts på många sätt. Jag har genom denna process fått utveckla min egen kreativitet och improvisationsförmåga. Trots god planering kan man ändå aldrig veta vilka frågor man kan stöta på i arbetet med ungdomar. Jag har märkt att allting ändå inte behöver gå som man har planerat och då måste man ändra sina planer enligt det som fungerar. Genom detta arbete har jag också

utvecklat min tekniska förmåga och min förmåga att använda webben som arbetsredskap. Jag anser att det jag lärt mig genom examensarbetsprocessen kommer fungera som en mycket bra grund för dylika kommande projekt när jag arbetar som ungdomsarbetsledare i en församling.

Jag skulle gärna utveckla detta ämne vidare genom att i framtiden testa ett liknande webbforum på Facebook och sedan jämföra det med Ning -forumet. Också andra webbplattformer kunde vara värda att testas, tillsammans med andra tillvägagångssätt med tanke på allt från hur idén presenteras för de unga till hur verksamheten kompletteras av annan församlingsverksamhet och hur verksamheten avslutas.

Nu följer en kritisk granskning av examensarbetets tillförlitlighet och etiska aspekter. Det är viktigt att förhålla sig kritiskt till de fynd man gör i examensarbetsprocessen för att undvika misstag (Jacobsen 2007, 290). I detta kapitel granskas också hur aspekter gällande hållbar utveckling beaktats i examensarbetsprocessen.

## **8.1 Examensarbetets tillförlitlighet**

Enligt Jacobsen (2007, s. 268) är bra undersökningar de som:

- är bekräftbara, d.v.s. att de faktiskt ger de svar som de säger sig ge,
- är överförbara, d.v.s. att de kan generaliseras från den enhet som undersökts till andra som inte har undersökts,
- är trovärdiga, d.v.s. att man kan lita på dem.

Källorna jag använder mig av är relativt nya; alla förutom en är tryckta på 2000 -talet. Jag anser dem vara tillförlitliga eftersom ämnet ”kyrkan och webben” är ett nytt ämne som inte funnits så länge. Det som skrivs om detta ämne är rätt så färsk information. Det finns väldigt lite vetenskaplig forskningslitteratur om ämnet och därför blev min utgångspunkt under processens gång mer praktisk än forskningsbaserad. Som sagt är detta delvis orsaken till att en av mina frågeställningar ändrades. För att komplettera luckan av forskningsbaserad litteratur använder jag mig av litteratur skriven av personer som är väldigt insatta i ifråga varande tematik och som har arbetat mycket runt detta. Detta har jag tagit reda på genom att slå upp information om författarna (t.ex. Mia Lövheim) på webben.

De webbplatser jag huvudsakligen använder är kyrkans webbplatser evl.fi och sacrista.evl.fi och jag anser dem vara väldigt pålitliga. Webbplatsen evl.fi är evangelisk-lutherska kyrkans gemensamma webbtjänst. Alla församlingar och stift, samt många

kyrkliga organisationer, utbildningsanstalter och förläggare är medlemmar i tjänsten. Sacrista.evl.fi är en webbtjänst för församlingsarbete och förvaltning avsedd för kyrkans anställda och aktörer. Tjänsten upprätthålls av Kyrkostyrelsen.

Den interna validiteten, d.v.s. bekräftbarheten, handlar om huruvida resultaten uppfattas som korrekta. Man kan testa bekräftbarheten bl.a. med hjälp av en kritisk genomgång av källorna och resultatet. Informationen som används kommer alltid från en källa, en person som intervjuas eller en situation som observeras. Informationens validitet är starkt beroende av dessa källor. Man bör därför ställa kritiska frågor om huruvida man har fått tag på riktiga källor. Ett vanligt problem är att man *inte får tillgång* till de enheter (t.ex. respondenter eller situationer) som ger värdefull information. (Jacobsen 2007, s. 157, 160).

Även om man lyckats få tag på riktiga källor är det inte säkert att källorna ger ifrån sig korrekt information och därför måste man göra en kritisk granskning av källornas *förmåga* att ge riktig information om det man studerar. Vissa personer ger bättre information än andra. Man bör bedöma personernas *närhet* till det fenomen man vill få fram i underökningen. Kommer informationen från personer som själva deltagit i en händelse eller från personer som ger vidare någonting som andra har berättat för dem? Validering handlar också om kritisk granskning av källornas *vilja* att ge riktig information. Man måste alltid vara öppen för att källorna inte talar sanning och att de medvetet ger en felaktig bild av sin upplevelse. Man bör därför bedöma om källorna har motiv att inte dela med sig av all information eller orsak att ge en felaktig bild av verkligheten. (Jacobsen 2007, s. 160-161).

Jag är nöjd med deltagarantalet, d.v.s. att 26 konfirmander, 9 hjälpledare och 4 ledare gav sitt samtycke till deltagandet i mitt examensarbete. Alla registrerade sig på webbforumet och var därmed tillgängliga. Det beklagliga var att konfirmandernas aktivitet på forumet var mycket låg och därför fick jag väldigt lite material att analysera. Om konfirmandernas aktivitet hade varit högre, hade detta bidragit med värdefull information till min innehållsanalys.

Jag har orsak att tro att den utvärdering lägerdeltagarna gav om webbforumet är valid, eftersom utvärderingen gjordes anonymt och i en lugn, kontrollerad atmosfär. Konfirmanderna fyllde i sina utvärderingsblanketter i samband med en skriftlig ”dagboksuppgift” som hörde till de dagliga rutinerna. Till dagboksuppgiften hörde att varje konfirmand satt för sig själv, utan att störa varandra, och många konfirmander hade egen musik som spelade i öronen. Konfirmanderna visste att dagboksuppgiften gjordes under en

utsatt tid, då var och en hade god tid att göra uppgiften i lugn och ro. När man blev färdig, satt man kvar tiden ut, så det var ingen idé att bli färdig så fort som möjligt. I samband med att utvärderingsblanketten fylldes i, var dagbokuppgiften lite mindre tidskrävande än de tidigare dagarna, så det fanns tillräcklig tid för utvärderingen. I och med anonymiteten i utvärderingen har jag ingen orsak att tro att någon respondent medvetet inte talat sanning. Däremot fanns frågor som blivit besvarade väldigt kortfattat eller med svaret ”*vet inte*”, vilket kan tyda på att respondenten inte varit villig att svara på frågan enligt hur hon egentligen upplevt situationen.

Hjälpledarna fyllde i sina utvärderingsblanketter under en utsatt tid, utan att störas av konfirmanderna och fick så lång svarstid som de behövde. Hjälpledarna fungerade som en del av lägerpersonalen, med ett visst ansvar och med respekt för deras chef (d.v.s. mig). Därför har jag orsak att tro att deras svar är valida. De vuxna ledarna gjorde utvärderingar med sina egna namn, vilket gör deras svar valida, eftersom jag kunde kontakta dem i efterskott om något av deras svar var otydliga. Ledarna hade en svarstid på en vecka, vilket möjliggjorde att de kunde välja när de hade tid och intresse att fylla i utvärderingsblanketten.

Till bekräftbarheten, hör också objektiviteten, alltså min egen förmåga att vara neutral och inte påverka analysen med min egen upplevelse. Eftersom jag själv fungerade som deltagare i webbforumet, och byggde upp ett personligt förhållande till gruppen, är det viktigt att hela tiden komma ihåg neutraliteten. För att minska mina egna upplevelsers påverkan i analysen, gjorde jag ledarnas utvärderingsfrågor utgående från min egen utvärdering. Detta tillvägagångssätt gav mig bekräftelse på att min tolkning av specifika frågor var korrekt eller inkorrekt och inte ett resultat av endast min egen upplevelse. Det bör dock noteras att alla de andra ledarna också var deltagare i webbforumet och likaså bildade ett personligt förhållande till gruppen. Därmed har ingen ett helt neutralt förhållningssätt till detta sammanhang.

Den externa validiteten, d.v.s. överförbarheten av arbetets slutsatser är hög eftersom de kan tillämpas i en liknande miljö som jag gjort mitt projekt i. Tuomi och Sarajärvi (2009, s. 138) refererar Parkkila, m.fl. (2000) som menar att kriteriet för överförbarheten är resultatens flyttbarhet till en motsvarande, från underökningskontexten utomstående, kontext. Slutsatserna i mitt arbete kan tillämpas vid planering av en webbgemenskap i församlingsarbetet samt i konfirmandarbetet, som oftast är uppbyggt lika som den

skriftskola jag testade verksamheten i (med inledningsavsnitt, huvudavsnitt och slutavsnitt).

Reliabiliteten, d.v.s. trovärdigheten handlar om olika förhållanden som påverkar resultatet, såsom respondentens intresse att svara utförligt på de ställda frågorna och huruvida respondentens svar blivit påverkade av någon annans åsikt (Jacobsen 2007, s. 284-288). Trovärdigheten kan testas genom att man kombinerar olika metoder och genom att olika personer analyserar data. Då ser man om en person kommer fram till samma slutsatser som en annan person kommit fram till. (Jacobsen 2007, s. 174)

Trovärdigheten är svår att bevisa eftersom detta är ett pilotprojekt och samma sak inte har testats tidigare. Personal från en annan församling, som använt sig av Ning -plattformen i samband med en skriftskola, intervjuades men det framkom att de använt forumet i annat syfte än jag. De använde sitt forum till konfirmandernas rapportering om sina kyrkogångsbesök samt till att informera om praktiska saker. Skriftskolan i denna församling är fortfarande igång så de har inte utvärderat sin verksamhet, men det de har kommit fram till är att de i framtiden hellre vill använda sig av webbplatser som ungdomarna redan känner till, såsom Facebook och Twitter. Orsaken till detta är bl.a. att de har testat dessa plattformar och verksamheten fungerar smidigare där.

Eftersom konfirmanderna fyllde i sina utvärderingsblanketter var och en skilt för sig, påverkades deras svar inte mycket av varandras åsikter. Också respondenternas möjlighet till att svara anonymt påverkar trovärdigheten positivt, med tanke på att ingen kan veta vem som svarat vad. Å andra sidan kan anonymiteten vara en orsak till att en del respondenter inte har besvarat sig att svara utförligt på de öppna frågorna.

Likaså bör man granska de öppna frågorna. Utvärderingen bestod främst av öppna frågor som gav respondenten möjlighet att formulera sina svar med egna ord. Då minskar risken att de bara kryssat för olika svarsalternativ på måfå och därmed ökar reliabiliteten. Å andra sidan besvarar sig många inte att skriva utförliga svar och därmed blir det mindre data att analysera och reliabiliteten minskar.

En annan aspekt som bör observeras i den kritiska granskningen är att konfirmanderna och hjälpledarna gjorde sina utvärderingar under lägrets sista dag, då den tredje delen av webbforumet – aktiviteten efter lägret – ännu inte inträffat. Konfirmanderna hade varit väldigt lite aktiva på forumet före lägret och en del av dem hade inte varit aktiva alls. De utvärderade därmed verksamheten utan att först bekanta sig ordentligt med den.

Konfirmandernas svar kan ha varit helt annorlunda om de hade fyllt i utvärderingarna efter hela webbforumets aktivitet.

## 8.2 Etiska aspekter

En viktig forskningsetisk princip som också är tryggad genom Finlands grundlag är integritetsskydd. Dataskyddet är den viktigaste delen av integritetsskyddet med tanke på forskningsmaterialets insamling och användning samt resultatets publicering. Enligt Forskningsetiska delegationen (2009, s. 9) indelas integritetsskyddets forskningsetiska principer i tre delar:

- 1) hur forskningsmaterialet skyddas och hålls konfidentiellt
- 2) huruvida forskningsmaterialet sparas eller förstörs
- 3) forskningspublikationer

I mitt examensarbete är analysmaterialet skyddat eftersom webbforumet är slutet, d.v.s. inte öppet för allmänheten, utan öppet endast för ifråga varande skiftskolas deltagare. Genom att grunda webbforumet på plattformen Ning, där jag hade möjlighet att kontrollera en stor del av funktionerna, samt göra inställningar på webbforumet, gjorde jag forumet så säkert som möjligt. Jag blockerade alla möjligheter för utomstående att komma in på forumet samt blockerade deltagarnas möjlighet att dela inlägg från webbforumet till andra webbplatser. Webbforumet blev därmed en helt egen enhet som i mycket liten grad var i kontakt med andra webbplatser. Jag gjorde också inställningar som försäkrade att alla fotografier som publicerades på webbforumet, kom via mig eller en annan vuxen ledare, för att vänta på godkännande, detta för att undvika att någon publicerade t.ex. ett trakasserande fotografi på en annan deltagare.

I resultaten som publiceras nämns inga namn utan deltagarna hålls anonyma. Samtliga utvärderingsblanketter förstörs efter att examensarbetet är färdigt. Likaså stängs webbforumet när examensarbetsprocessen är slut och ingen har därefter tillgång till det som publicerats på forumet.

”Enligt 6 § 3 mom. i Finlands grundlag ska barn bemötas som jämlika individer och de ska ha rätt till medinflytande i frågor som gäller dem själva enligt sin egen utvecklingsnivå. Samma rätt garanteras också i artikel 12 i FN:s barnkonvention. Å andra sidan har vårdnadshavaren enligt 4.1 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) rätt att bestämma om barnets personliga angelägenheter.”  
(Forskningsetiska delegationen 2009, s. 6)

Eftersom examensarbetet publiceras på databasen Theseus och deltagare i webbforumet är minderåriga, skickade jag ut begäran om skriftligt samtycke till samtliga minderåriga där jag bad dem och en vårdnadshavare bekräfta att de ger sitt samtycke till deltagandet i mitt examensarbete. Jag poängterade att all information behandlas konfidentiellt och att deltagarens identitet hålls anonym. Samtliga deltagares samtycke begärdes för att bevisa att var och en deltar av egen fri vilja, vilket är viktigt ur etisk synvinkel. I min innehållsanalys behandlade jag allt innehåll på webbforumet anonymt och bortsåg från det innehåll som de som inte gett sitt samtycke hade publicerat. All information som jag skickade ut till konfirmanderna granskades av konfirmandprästen, så att inga felaktiga uppgifter gällande skriftskolan gavs ut.

### **8.3 Hållbarhet**

I min examensarbetsprocess har hållbar utveckling beaktats på många sätt. Angående litteraturen har jag lånat största delen av de böcker jag använt från bibliotek, i stället för att köpa eller kopiera. Jag har också använt webben i hög grad, t.ex. gällande kyrkans olika strategiska dokument. Jag har undvikit onödiga utskrifter genom att kopiera dubbelsidigt. Största delen av planeringen som jag gjort tillsammans med församlingsanställda har gjorts elektroniskt via e-post, i stället för fysiska möten som hade utgjort stora resekostnader. Några möten har också gjorts per telefon. Att använda webbforumet till informationsspridning och undervisning är också miljömässigt hållbart.

Vid utskick av samtyckesbrev till konfirmanderna och deras föräldrar, bifogade jag mitt brev till den övriga information som skickades ut från församlingen. På så sätt sparades frankeringskostnader. Däremot fick jag endast några samtyckesblanketter tillbaka, trots att jag hade bifogat ett frankerat svarskuvert, vilket ledde till utskick av påminnelsebrev till alla dem som inte hade svarat.

Enligt Utbildningsstyrelsen (u.å.) är följande hållbarhetsaspekter speciellt viktiga inom social- och hälsovårdsbranschen:

- ansvar för människans och omgivningens välmående
- främjande av hälsosamma levnadsvanor
- förebyggande av diskriminering och utstötthet
- respekterande och stödande av klientens självbestämmanderätt och självständighet



Genom att be webbforumets samtliga deltagare skriftligt ge sitt samtycke till deltagandet i mitt examensarbete, betonas frivilligheten i deltagandet, som ingår i den sociala hållbarheten. Eftersom deltagandet i webbforumet hörde till alla lägerdeltagare, och detta inte var valbart, behövde frivilligheten betonas speciellt gällande deltagandet i examensarbetet.

Den sociala hållbarheten beaktades redan i idéstadiet, genom att jag via webbforumet bl.a. försökte öka gruppens sammanhållning redan innan lägret och därmed förebygga att någon konfirmand blev utstött från gruppen. Eftersom alla deltagare inte aktiverade sig ordentligt på webbforumet var det svårt att integrera varje deltagare i verksamheten, men genom att låta var och en bli sedd, när de första gången loggade in på webbforumet, försökte jag understöda den sociala hållbarheten. I praktiken handlade detta om att jag skrev "*Välkommen, (deltagarens namn)!*" till var och en genast när de registrerat sig. Av samma orsak uppmanade jag också samtliga deltagare att skicka vänförfrågningar till alla deltagare och acceptera alla vänförfrågningar som skickades till en på webbforumet. Att respektera och se varandra samt att använda humoristiska inslag i webbforumet bidrog till deltagarnas trivsel och understödde därmed också den sociala hållbarheten.

## Källförteckning

*Andligt liv och arbete på webben.* Sacrista.evl.fi – Vi som tjänar kyrkan (Hämtat: 21.2.2012)

<http://evl.fi/EVLsv.nsf/0/7C943DDBDCEF24F6C22576CD003FD3EE?openDocument&y p=&lang=SV>

*Andligt liv på webben.* Sacrista.evl.fi – Vi som tjänar kyrkan. (Hämtat: 22.1.2012)

<http://sacrista.evl.fi/sacrista.nsf/sp?Open&cid=Content4F2F00>

Bibelkommissionen, Svenska Bibelsällskapet (1999). *Bibel 2000*. Stockholm: Verbum.

Brunne, E., Guldbbrandzén, T., Hansson, A., Jarl A. C., Rönnbäck, L. & Strutz, B. (1997). *Församlingsutveckling – en handbok*. Kristianstads boktryckeri AB: Origo.

Centralförvaltningen vid evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. (2002). *Den närvarande kyrkan. Mission, vision och strategi 2010 för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland*.

(Hämtat: 10.4.2012)

[http://evl.fi/EVLsv.nsf/Documents/CEBF48C1E3EAB777C225727600369679/\\$file/den\\_n arvarande\\_kyrkan.pdf](http://evl.fi/EVLsv.nsf/Documents/CEBF48C1E3EAB777C225727600369679/$file/den_n arvarande_kyrkan.pdf)

Chaulagai, M. (2009). Puhetta Jumalasta vai puhetta Jumalan kanssa? Rippikoulun hengellinen elämä. Ingår i: Innanen, T. & Niemelä, K. (red.) (2009). *Rippikoulun todellisuus*. Borgå: WS Bookwell Oy.

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland – Strategi 2015: *Vår kyrka. Gemenskap och delaktighet*. (Hämtat: 10.4.2012)

[http://sacrista.evl.fi/sacrista.nsf/0/F8A81537C9684414C22578AB002B6E53/\\$FILE/Var\\_Kyrka\\_strategi2015.pdf](http://sacrista.evl.fi/sacrista.nsf/0/F8A81537C9684414C22578AB002B6E53/$FILE/Var_Kyrka_strategi2015.pdf)

Findahl, O. (2008). *Unga svenskar och internet 2009*. World Internet Institute.

(Hämtat: 19.2.2012)

[http://www.wii.se/publicerat/doc\\_details/81-unga-svenskar-och-internet-2009.html](http://www.wii.se/publicerat/doc_details/81-unga-svenskar-och-internet-2009.html)

Forskningsetiska delegationen. (2009). *Etiska principer för humanistisk, samhällsvetenskaplig och beteendevetenskaplig forskning och förslag om ordnande av etikprövning*. Helsingfors. (Hämtat: 20.9.2012)

[http://www.tenk.fi/eettinen\\_ennakkoarviointi/etiskapriciper.pdf](http://www.tenk.fi/eettinen_ennakkoarviointi/etiskapriciper.pdf)

Från A till Ö. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. *Spiritualitet*. (Hämtat:10.4.2012)  
<http://www.ev12.fi/ordlista/index.php/Spiritualitet>

Harmanen, E. (2003). Självavård och skriftskola. Ingår i: Pesonen, M., Rissanen, A. och Tukeva, P. (red.) (2003). *Handledning för konfirmandarbete II*. Helsingfors: Kyrkostyrelsen.

Hintsala, M-A & Ritokosli, S. (2011) Luottamuksen rakentuminen lasten ja nuorten verkkoyhteisöissä kirkon työssä. Ingår i: Hintsala, M-A., Kähkönen, E. och Pauha, T. (red.) *Verkkoa kokemassa – hengellisyys ja vuorovaikutus verkkoyhteisöissä*. Helsingfors: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Hoikkala, T. & Sell, A. (red.) (2007). *Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet*. Helsingfors: Nuorisotutkimusverkosto.

Hwang, P. & Nilsson, B. (2011). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur & Kultur.

Jacobsen, D.I. (2007) *Förståelse, beskrivning och förklaring*. Lund: Studentlitteratur.

Kilpeläinen, A-E. (2007). Nuoren jumalankäsityksen muuttuminen rippikoulussa. Ingår i: Innanen, T. & Niemelä, K. (red.) (2009). *Rippikoulun todellisuus*. Borgå: WS Bookwell Oy.

Kyrkostyrelsen. (2010). *Kärnkompetens i kyrkans andliga arbete 2010*. (Hämtat: 22.1.2012)

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FF564497E8D58A7DC22578FE002B3642/\\$FILE/Karnkompetens\\_200410.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FF564497E8D58A7DC22578FE002B3642/$FILE/Karnkompetens_200410.pdf)

Kyrkostyrelsen: Fostran och ungdomsarbete (2002). *Livet-tron-bönen - Plan för konfirmandarbetet 2001*. Borgå: Uusimaa Oy.

Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. (2001). Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Ingår i: Janhonen, Sirpa & Nikkonen, Merja. (2001). *Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä*. Juva: WSOY.

Liimatainen, R. (2002). Guds ord är verksamt. Ingår i: Pesonen, M., Rissanen, Saho, M., Toivanen, M-L., Tuovinen, U., Jokela, E. och Storbacka, A-S. (red.) (2002). *Handledning för konfirmandarbete*. Helsingfors: Kyrkostyrelsen.

Lövheim, M. (2001). Ungdomar, religion och Internet. Ingår i: *Konfirmand 2015-erfarenheter och reflektioner. Mitt i församlingen*. Västerås: Svenska Kyrkan.

Lövheim, M. (2007). Sökare i cyberspace: Ungdomar och religion i ett modernt mediasamhälle. Stockholm: Verbum förlag.

Majamäki, H., Paananen, T. och Oinonen, U. (2011). Pappi verkossa. Ingår i: Hintsala, M-A., Kähkönen, E. och Pauha, T. (red.) *Verkkoa kokemassa – hengellisyys ja vuorovaikutus verkko yhteisöissä*. Helsingfors: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Ning (2012) (Hämtat: 10.4.2012)

<http://www.ning.com/>

Pesonen, M. (2002). Sex månaders pedagogik. Ingår i: Pesonen, M., Rissanen, Saho, M., Toivanen, M-L., Tuovinen, U., Jokela, E. och Storbacka, A-S. (red.) (2002). *Handledning för konfirmandarbete*. Helsingfors: Kyrkostyrelsen.

Rusama, H. (2011). Rippikoulun opettajat sosiaalisen median kynnyksellä. Ingår i: Hintsala, M-A., Kähkönen, E. och Pauha, T. (red.) *Verkkoa kokemassa – hengellisyys ja vuorovaikutus verkko yhteisöissä*. Helsingfors: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Sipiläinen, I. (2002). Miljöfrågor i skriftskolan. Ingår i: Pesonen, M., Rissanen, Saho, M., Toivanen, M-L., Tuovinen, U., Jokela, E. och Storbacka, A-S. (red.) (2002). *Handledning för konfirmandarbete*. Helsingfors: Kyrkostyrelsen.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Tammi.

Tuominen, H. (2005). Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Ingår i: Paananen, T. & Tuominen, H. (red.) (2005). *Nuorisotyön käsikirja*. Helsingfors: Kirjapaja Oy.

Utbildningsstyrelsen (u.å.) *Kestävä kehitys eri ammattialoilla: Sosiaali-, terveys- ja liikuntaala*. (Hämtat: 20.9.2012)

<http://www03.edu.fi/aineistot/keke/kehitys/index.htm>

### **Finlands författningssamling:**

Kyrkoordning 8.11.1991/1055 år 1993 (Hämtat: 11.10)

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1993/19931055>

## SAMTYCKE TILL DELTAGANDE

Jag studerar till socionom (YH) med inriktning på kyrkans ungdomsarbete vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo och skriver inom ramen för dessa studier examensarbete om hur församlingsanställda kan ha kontakt med ungdomar via webben. Syftet med mitt examensarbete är att, utgående från ramplanen för konfirmandarbetet, skapa en social gemenskap på webben för att stöda ungdomarnas kristna utveckling. Jag är också programansvarig ledare på skriftskollägret Karijärvi III.

I samband med Karijärvi III, öppnas den 14.5 ett slutet webbforum, exklusivt för denna skriftskolgrupp, som kommer att användas före, under samt en tid efter skriftskollägret. Forumet används som informationskälla för ungdomarna och för diskussion angående ämnen som rör skriftskolan och dess teman samt för att stärka gruppgemenskapen redan innan själva lägret. Deltagandet i forumet utgör en del av Karijärvi III:s skriftskolundervisning.

Jag önskar använda kunskapen jag får genom webbforumet i mitt examensarbete och ber nu om Ert samtycke till detta. All information som inkommer används endast för examensarbetet och kommer att behandlas konfidentiellt. Konfirmandens identitet kommer att hållas anonym. Om Ni inte är villiga att ge Ert samtycke, kommer jag i mitt examensarbete att förbise denna konfirmands inlägg och aktivitet på forumet, men önskvärt vore att alla skulle ge sitt samtycke. Orsaken till att samtycket begärs är att konfirmanden är minderårig och examensarbetet kommer att publiceras på yrkeshögskolornas databas Theseus.

Vid frågor angående webbforumet, samtycket eller dylikt, kan ni enklast kontakta mig via e-post: [jenni.lehto@novia.fi](mailto:jenni.lehto@novia.fi), alternativt per telefon: 040-7335366. Kontakta mig gärna om ni tvekar.

Som handledare för projektet fungerar lektor Christine Welander. Om ni vill kolla upp information angående examensarbetet kan handledaren kontaktas via e-post: [christine.welander@novia.fi](mailto:christine.welander@novia.fi)

Webbforumet kommer att introduceras för konfirmanderna under träffen den 14 maj. Då kommer också skriftlig information ges om hur tjänsten i fråga fungerar.

Vänligen skicka den bifogade blanketten om samtycket ifylld med konfirmandens och en förälders underskrift i det frankerade kuvertet **senast den 31 mars**, till konfirmandprästen **Stina Lindgård** på adressen **Lundagatan 5, 06100 Borgå**.

Med vänlig hälsning, *Jenni Lehto*

**SAMTYCKE TILL DELTAGANDE**

**Härmed bekräftas att konfirmandens**

\_\_\_\_\_ ( förnamn och efternamn) aktivitet på  
webbforumet

\_\_\_\_ får användas konfidentiellt och anonymt till Jenni Lehtos examensarbete.

\_\_\_\_ inte får användas till Jenni Lehtos examensarbete.

(Kryssa för det alternativ Ni vill bekräfta)

\_\_\_\_\_

**Konfirmandens underskrift**

\_\_\_\_\_

**Förälders underskrift**

\_\_\_\_\_

**Ort och datum**

## PÅMINNELSE

Hej!

I samband med informationen om Via Crucis som skickades från församlingen, fick Ni nedanstående brev med begäran om samtycke till deltagande. Jag saknar fortfarande Ert svar och önskar att Ni skulle skicka in den bifogade blanketten ifylld snarast möjligt, men dock **senast fredagen den 27 april** till konfirmandprästen **Stina Lindgård**, på adressen **Lundagatan 5, 06100 Borgå**. (Frankerat svarskuvert bifogades det tidigare brevet.)

## SAMTYCKE TILL DELTAGANDE

Jag studerar till socionom (YH) med inriktning på kyrkans ungdomsarbete vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo och skriver inom ramen för dessa studier examensarbete om hur församlingsanställda kan ha kontakt med ungdomar via webben. Syftet med mitt examensarbete är att, utgående från ramplanen för konfirmandarbetet, skapa en social gemenskap på webben för att stöda ungdomarnas kristna utveckling. Jag är också programansvarig ledare på skriftskolläret Karijärvi III.

I samband med Karijärvi III, öppnas den 14.5 ett slutet webbforum, exklusivt för denna skriftskolgrupp, som kommer att användas före, under samt en tid efter skriftskolläret. Forumet används som informationskälla för ungdomarna och för diskussion angående ämnen som rör skriftskolan och dess teman samt för att stärka gruppgemenskapen redan innan själva läret. Deltagandet i forumet utgör en del av Karijärvi III:s skriftskolundervisning.

Jag önskar använda kunskapen jag får genom webbforumet i mitt examensarbete och ber nu om Ert samtycke till detta. All information som inkommer används endast för examensarbetet och kommer att behandlas konfidentiellt. Konfirmandens identitet kommer att hållas anonym. Om Ni inte är villiga att ge Ert samtycke, kommer jag i mitt examensarbete att förbise denna konfirmands inlägg och aktivitet på forumet, men önskvärt vore att alla skulle ge sitt samtycke. Orsaken till att samtycket begärs är att konfirmanden är minderårig och examensarbetet kommer att publiceras på yrkeshögskolornas databas Theseus.

Vid frågor angående webbforumet, samtycket eller dylikt, kan ni enklast kontakta mig via e-post: [jenni.lehto@novia.fi](mailto:jenni.lehto@novia.fi), alternativt per telefon: 040-7335366. Kontakta mig gärna om ni tvekar.

Som handledare för projektet fungerar lektor Christine Welander. Om ni vill kolla upp information angående examensarbetet kan handledaren kontaktas via e-post: [christine.welander@novia.fi](mailto:christine.welander@novia.fi)

Webbforumet kommer att introduceras för konfirmanderna under träffen den 14 maj. Då kommer också skriftlig information ges om hur tjänsten i fråga fungerar.

Med vänlig hälsning, *Jenni Lehto*

## Konfirmandernas och hjälpledarnas utvärdering av webbforumet

Ringa in på en skala på en skala från superslött till superkul vad du tyckt om lägerbloggen:

Superslött

Superkul

1

2

3

4

5

6

Ungefär hur ofta har du loggat in på webbforumet före lägret?

dagligen    några gånger/vecka    en gång/vecka    2-4 gånger    1 gång    aldrig

Skriv gärna en kommentar om vad du tycker om webbforumet som idé:

---

---

---

---

Tycker du att det vore bättre att före lägret ha en grupp på Facebook i stället för på ett eget forum? \_\_\_\_\_

Varför? \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_



## De vuxna ledarnas utvärdering av webbforumet

**Namn:** \_\_\_\_\_

Hej!

Vänligen svara på följande öppna frågor så beskrivande som möjligt för att hjälpa mig utvärdera forumet. Tack så mycket! Hälsningar, Jenni.

*Samtliga frågor besvaras med tanke på användningen i skriftskolsyfte.*

**Hur tycker du forumets layout och utseende var (med tanke på att målgruppen var konfirmander och hjälpledare)?** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**Vad tyckte du om webbforumets funktioner: (var funktionen bra att ha / nyttig / onödig / svårförståelig... beskriv med egna ord och motivera ditt svar.)**

**profilsida (min sida):** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**diskussion:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**evenemang:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**videoklipp:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**länkar:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**lägerlogg**

**konfirmandernas del:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**vuxna ledarnas del:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**chatt:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**foton:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**Vilka åsikter har du om det att konfirmandernas forum är på en egen stängd plattform (i det här fallet Ning i stället för t.ex. Facebook)?**

---

---

---

---

---

**Vad tycker du hade kunnat göras annorlunda för att aktiviteten på forumet hade blivit större?**

---

---

---

---

---

**Annat du tyckte var bra med forumet:**

---

---

---

---

---

**Andra förbättringsförslag:**

---

---

---

---

---

**Övriga kommentarer:** \_\_\_\_\_

---

---

---

---

## INSTRUKTIONER TILL WEBBFORUMET

Karijärvi 3- webbforumet hittas på adressen \_\_\_\_\_

- Registrera dig på forumet genom att klicka på **Klicka här om du vill gå med** som finns uppe till höger. Var och en registrerar sig med åtminstone sitt för- och efternamn.
- När du registrerat dig kan du fortsätta med att:
  - ändra utseendet på din profilsida genom att klicka på **anpassa min sida**
  - lägga till ett profilmfoto
  - göra inställningar (i rutan uppe till höger) där du kan
    - \* skriva en beskrivning om dig själv
    - \* skriva vilka fritidsintressen du har
    - \* välja att få e-postmeddelanden när någonting händer på forumet (under rubriken **e-post**)
    - \* välja vilka av dina aktiviteter syns i **Senaste aktivitet** -flödet på forumets startsida genom att kryssa i de alternativ du vill (längst ner under rubriken **integritet**)
    - \* Tryck på **Spara** när du är färdig
- Webbforumet är menat endast för de konfirmander, hjälpledare och ledare som hör till Karijärvi 3. Vi accepterar alla varandra som vänner på webbforumet.

### **Karijärvi 3 -webbforumets regler:**

- ✓ Vi skriver på ett sakligt sätt och använder inga svordomar eller andra fula ord.
- ✓ Trakasserande eller rasistiska kommentarer är förbjudna, likaså kommentarer som kan såra någon annan.
- ✓ Om någon bryter mot reglerna eller beter sig dåligt på webbforumet, bör man anmäla detta till Jenni.
- ✓ Alla accepterar varandra som vänner på webbforumet.
- ✓ Blogginlägg, foton och videoklipp väntar på administratörens godkännande innan de publiceras.
- ✓ Man får inte ge sitt lösenord till någon annan.

### **Karijärvi 3 -webbforumets funktioner:**

➤ **Startsida:**

Till startsidan kommer du genom att när som helst klicka på **Karijärvi 3**. Där ser du bl.a. den senaste aktiviteten på forumet.

➤ **Min sida:**

- På denna sida ser du den **senaste aktivitet** som rör dig samt din profilinformation. I pratbubblan kan du skriva statusuppdateringar.
- I rutan **textruta** kan du skriva någon valfri text, t.ex. en topplista, en dikt, en rolig historia eller texten till din favoritlåt.
- I rutan **mina bilder** kan du lägga in foton på dig eller foton som du tagit.
- I rutan **Kommentarplank** kan man skriva meddelanden på andras profilsidor.

➤ **Evenemang**

Det här är sidan var ledarna publicerar evenemang och program som församlingen erbjuder. Hit kommer också evenemang gällande skriftskolan.

➤ **Videoklipp**

Här publicerar ledarna videoklipp som de vill att alla tittar på.

➤ **Chatt**

Som du ser har chatten en egen sida men när du är på en annan sida, finns chatten alltid nere i högra hörnet. Du kan välja att höra chattljuden eller inte och du kan välja när du vill vara ansluten till chatten och när inte. Du kan välja att chatta med alla som är anslutna eller bara med någon enskild.

➤ **Skribablogg**

Den här sidan används endast under skribalägret. Hit kommer vi att skriva blogginlägg som du kan kopiera efter lägret om du vill.

➤ **Foton**

På den här sidan kan vi dela foton, som är tagna under lägret, med varandra.

➤ Vilken sida du än befinner dig på, så ser du alltid de rutor som finns i högra kolumnen.

Vid frågor eller problem gällande forumet, kontakta Jenni Lehto:

jenni.lehto@novia.fi,040-7335366

## Lista på webbforumets innehåll som finns tillgängligt på webben:

Nu följer en lista på det material jag publicerade på webbforumet, som är möjligt att få tag på via webben, samt länkar till de webbplatser där materialet hittas. En del av materialet har inte ett innehåll som direkt kan kopplas till ramplanen för konfirmandarbetet, och är dessutom tagen ur sin kontext. Därför vill jag poängtera att en del av materialet är publicerat på webbforumet t.ex. för att det är kopplat till ett samtalsämne eller dylikt som uppstått i denna specifika ungdomsgrupp. En del av materialet som publicerats på webbforumet är inte längre tillgängligt på webben, och är därför inte heller relevant att nämnas i denna lista.

### Videoklipp:

- *A hunter shoots a bear*  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=4ba1BqJ4S2M](http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=4ba1BqJ4S2M)
- *Den barmhärtige spurgun* (en annan skriftskolas moderna dramatisering av en välkänd bibeltext)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?v=ywJhSLKJ7fg&feature=player\\_embedded](http://www.youtube.com/watch?v=ywJhSLKJ7fg&feature=player_embedded)
- *Den förlorade sonen* (en annan skriftskolas moderna dramatisering av en välkänd bibeltext)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=BxmkStkC79Q](http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=BxmkStkC79Q)
- *Det är okej att känna* (en video som handlar om unga med cancer)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=162gYmyiGrU](http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=162gYmyiGrU)
- *Euphoria - performed by the Royal Swedish Army band*  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?v=4\\_yhPw-SS3g&feature=player\\_embedded](http://www.youtube.com/watch?v=4_yhPw-SS3g&feature=player_embedded)
- *Father God I wonder* (en av lägersångerna)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=iLZSgHQTuqw](http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=iLZSgHQTuqw)

- *In Unity – Dreams are made to live music video* (det kristna bandet In Unity:s första musikvideo)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?feature=player\\_embedded&v=4ocEsTof1jY](http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=4ocEsTof1jY)
- *Metallmässa våren 2010* (en video som handlar om metallmässan)  
Källa: YouTube (hämtat: 17.9.2012)  
[http://www.youtube.com/watch?v=6mffIrJC7F4&feature=player\\_embedded](http://www.youtube.com/watch?v=6mffIrJC7F4&feature=player_embedded)

### **Länkar:**

- Biskopen på Facebook: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.facebook.com/pages/Biskop-Bj%C3%B6rn-Vikstr%C3%B6m/285064758186422>
- Borgå svenska domkyrkoförsamling på Facebook: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.facebook.com/pages/Borg%C3%A5-svenska-domkyrkof%C3%B6rsamling/175624209128027>
- Borgå svenska domkyrkoförsamlings hemsida för ungdomsarbetet: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.porvoonseurakunnat.fi/se/domkyrkoforsamlingen/detta+gor+vi/ungdomar/>
- En böneblogg: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://minusta.com/>
- En bönesida: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.svenskakyrkan.se/be/>
- Fråga prästen: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.fragapraten.fi/>
- Höstdagarna (hämtat: 17.9.2012)  
<http://www.hostdagarna.fi/hostdagarna/hem/>
- Ungdomens kyrkodagar: (hämtat: 17.9.2012)  
<http://kcsa.fi/uk/>